

Forskarskolan i historiska studier

Självvärdering 2016

21 december 2016

Stefan Nyzell

Förord

Fil doktor Stefan Nyzell har utfört huvudarbetet med självvärderingen i samarbete med forskarskolans verksamhetsansvarige, professor Hanne Sanders, samt fil doktor Hans Wallengren i forskarskolans ledningsgrupp.

Inledning

Under 2016 har en självvärdering genomförts på initiativ av Forskarskolan i historiska studiers (FS) ledningsgrupp. Det övergripande syftet har varit att undersöka hur den av forskarskolan bedrivna verksamheten upplevs av doktorander, handledare och alumner utifrån målet att bedriva en högkvalitativ forskarutbildning på forskarnivå för doktorander med historiska perspektiv. Det ska understrykas att självvärderingen i huvudsak är ett internt framarbetat underlag för kvalitetsarbete. Den är inte att betrakta som en ersättning för en externt hållen utvärdering av forskarskolans verksamhet. Självvärderingen består av två delstudier: 1. Under VT 2016 besökte representanter för ledningsgruppen de lärosäten som ingår i forskarskolesamarbetet för kvalitativa gruppvisa samtal med doktorander och handledare. Dessa samtal dokumenterades genom minnesanteckningar förda av ledningsgruppens representanter. 2. Under HT 2016 genomfördes en kvantitativ digital enkätundersökning som riktades till doktorander, handledare och alumner i forskarskolans verksamhet (bilaga 1-3). I självvärderingen redovisas först de två delstudierna var för sig. Därefter följer en sammanfattande diskussion som avslutas med åtgärdsförslag.

Bakgrund

Forskarskolan i historia grundades efter regeringsbeslut år 2000 som ett samarbete mellan Lunds universitet och Växjö universitet (nu Linnéuniversitetet), Malmö högskola och Södertörns högskola. Syftet var att utveckla och effektivisera forskarutbildningen i ämnet historia i Sverige. Drygt tio år efter starten inleddes en förnyelse som bland annat innebar ett utökat nätverksarbete bland doktorander i historia i hela Sverige och att även Göteborgs universitet blev en samarbetspart. Från och med hösten 2014 förnyades återigen verksamheten genom att även doktorander i etnologi med kulturhistorisk inriktning, idé- och lärdomshistoria och historisk arkeologi i Lund finansieras av forskarskolan. Därmed breddades forskarskolesamarbetet till att inkludera flera ämnen med historiska perspektiv. I linje med detta började forskarskolan även att finansiera en

doktorand i antikens kultur- och samhällsliv hösten 2016. Forskarskolan bytte samtidigt namn till Forskarskolan i historiska studier.

Målet för den nationella forskarskolan i historiska studier är en högkvalitativ utbildning på forskarnivå för doktorander med historiska perspektiv i Sverige. Detta ska uppnås genom ett samarbete över institutions- och ämnesgränser. Arbetet har två grenar: 1. Ett forskarutbildningssamarbete med Lunds universitet som värd och Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Malmö högskola och Södertörns högskola som samarbetsparter; samt 2. Ett nationellt nätverk och goda möjligheter till internationalisering med utgångspunkt i doktoranders behov och intressen.

Samarbetet innebär att forskarskolan finansierar doktorandanställningar och samordnar forskarutbildningar i historia och ämnen med historiska perspektiv på lärosätena inom samarbetet. Detta sker genom att internatseminarier organiseras, gemensamma temadagar och kurser arrangeras, internationella forskarutbildnings-utbyten genomförs, samt genom att kontakter mellan handledare, lärare och doktorander underlättas. Genom nätverksarbete hjälper forskarskolan till att skapa nya möten mellan doktorander i historia och i ämnen med historiska perspektiv i svenska och i internationella forskningsmiljöer. Doktorandernas möjlighet till nätverkande verksamhet uppmuntras genom finansiering av workshops arrangerade av doktorander, temadagar med tutorials samt nationell och internationell mobilitet i form av vistelser vid andra lärosäten än doktorandens egna. En viktig del av en högkvalitativ forskarutbildning är att förbereda doktoranderna för tiden efter disputation. Frågan om arbetsmarknaden för nyutbildade doktorer med historiska perspektiv aktualiseras därför fortlöpande i samband med forskarskolans verksamheter såsom internat och temadagar.

Under hösten 2016 var 80 doktorander, från ämnena historia (56), mänskliga rättigheter (2), idéhistoria (9), etnologi (1), historisk arkeologi (5), antikens kultur- och samhällsliv (5), bokhistoria (1) samt konsthistoria (1), alla med historiska perspektiv i sin forskning, en del av forskarskolan.

Delstudie 1: Utvärderande samtal

Under VT 2016 besökte Hanne Sanders och Stefan Nyzell de lärosäten som ingår i forskarskolesamarbetet för kvalitativa samtal om forskarskolans verksamhet. Samtalen genomfördes i grupper om 3-5 deltagare med doktorand- och handledargrupper var för sig. Alla ämnen inom forskarskolans verksamhet fanns representerade. Samtalen dokumenterades genom minnesanteckningar förda av ledningsgruppens representanter. Sammantaget deltog 29 handledare och 35 doktorander i samtalen (3 handledare och 7 doktorander från MAH, 5 handledare och 9 doktorander från GU, 8 handledare och 5 doktorander från SH, 7 handledare och 11 doktorander från LU, samt 8 handledare och 4 doktorander från LNU). Sammantaget deltog cirka hälften av forskarskolans doktorander i samtalen.

Två verksamhetsmål var i fokus för samtalen: sammanhållning och kvalitet.

Samtal fördes därutöver kring ett antal delområden:

- delaktighet
- deltagande
- kommunikation
- internat
- kurser
- nätverkande
- ämnesbreddning/flervetenskap
- internationalisering
- handledning
- doktorandinflytande
- arbetsmarknad

I den följande redovisas först delområdena. Därefter följer en redovisning av de båda verksamhetsmålen om bra forskarutbildning och sammanhållning.

Delaktighet

I de flesta doktorandergrupper var åsikten att känslan av delaktighet på det hela taget är god. Såväl internat som kurser – särskilt Historiska problem – lyfts fram som viktiga inslag för delaktigheten. Flera doktorander framförde att det som fakultetsanställd inte märktes någon påtaglig skillnad gentemot de forskarskoleanställda vilket de såg som en fördel. Forskarskolans verksamhet framställdes överlag som någonting värdefullt utifrån ett delaktighetsperspektiv. Doktorander från partnerlärosätena framförde dock det finns en tydlig lundadominans, både i närvaro och i förhållningssätt, som upplevs negativ. Det finns således en känsla av att Lund och dess doktorander utgör ett tydligt centrum medan doktoranderna från de övriga lärosäten i samarbetet utgör en periferi. ”Forskarskolan är någonting annat som man förhåller sig till. Det är något man blir inbjuden till som finns nere i Skåne.” Samtidigt uttrycker doktorander i Lund att de upplever att det finns ett alltför stort krav från FS på deras delaktighet – att de ständigt måste delta i allt som forskarskolan gör vilket upplevs stressande. Även genus och klassperspektiv i relation till delaktighet diskuterades: ”just genus viftas ofta bort ganska lättvindigt – normen är att det inte framställs som ett problem”. Samtidigt äger samtalen rum om detta bland kvinnliga doktorander. Klassperspektivet tas likaså upp. Samtalsordningen betonar i huvudsak det inomakademiska som normen samtidigt som deltagande doktorander har en mer utomakademisk bakgrund. Uppmaningen är att forskarskolan i sin verksamhet bör beakta rådande samtalsordning, att självkritiskt lyfta fram intersektionella perspektiv. Det är något som skulle kunna diskuteras på ett framtida internat – exempelvis en panel kring detta.

Deltagande

Bland doktoranderna framfördes åsikten att forskarskolan gör väldigt många givande saker – men att det helt enkelt är svårt att få tiden att räcka till bara. Som någon uttrycker det: ”forskarskolans doktorander får väldigt mycket som andra doktorander inte får, exempelvis tillfällen att nätverka, men det skapar också en press eftersom det är mycket att göra”. Det framförs å ena

sidan åsikten att doktorander skulle kunna bli mer aktiva för att skapa sådant som workshops – MEN även åsikten att forskarskolans ledningsgrupp kan vara mer aktiv för att skapa fördjupande möten. Workshops är bra – men tidsbrist är ett problem liksom brist på informationen kring hur man praktiskt går tillväga. Det finns åsikten från doktorandhåll att forskarskolan skulle kunna ställa betydligt högre krav på deltagande i sådant som internat och kurser. Det uttrycks stundtals förvåning över att en del deltagare på internat och kurser agerar oengagerat och oförberett. En lösning som fördes fram avseende deltagandet vid internaten är föranmälan till internatets sessioner. Även från handledare framfördes åsikten att tidspressen är avgörande för deltagandet i forskarskolans olika aktiviteter. Här finns samtidigt åsikten att forskarskolan vänligt men bestämt bör vara tydlig med vad som förväntas när en doktorand anställd med medel från forskarskolan. Såväl doktorander som handledare understryker vikten av god framförhållning. Att någon som kan bli bättre i verksamheten än den långsiktiga planeringen – det vill säga att tydlig information om sådant som kurser går ut i god tid.

Kommunikation

Hos både doktorander och handledare råder en samstämmig uppfattning att kommunikationen fungerar någorlunda väl. Den formella kommunikationen från ledningsgruppen ut i verksamheten via LUVIT och nyhetsbrevet fungerar ganska bra. Nyhetsbreven upplevs exempelvis som informativa och att de ger en bra inblick i verksamheten. Ett konkret förslag är att använda nyhetsbrevet ännu mer för att nå ut med praktisk information kring hur man gör t ex workshops eller utvidgade läskurser. Forskarskolans hemsida upplevs alltför dold och behöver således lyftas fram mycket tydligare. Det finns samtidigt en del brister med informationsflödet. Ibland kommer information från olika håll i verksamheten – genom exempelvis LUVIT-utskick och nyhetsbrev – som inte är identisk vilket kan skapa förvirring. Nyhetsbreven skulle istället kunna komma oftare och ersätta en hel del av LUVIT-utskicken. Alternativt att övergå till e-postutskick regelbundet – kanske en gång i veckan. Det finns även en kritik hur texter sprids inför

internaten. Från handledarhåll önskas en sorts BOX-funktion istället för LUVIT. Kommunikationen behöver samordnas bättre. Kommunikation till administrativ personal på lärosätena är något att tänka på - t ex i samband med redovisning av skrivbordsbyten och mobilitetsstipendier.

Det är viktigt att det finns en kommunikation mellan den seminarieansvarige på respektive lärosäte och forskarskolans utbildningskoordinatorer så att sådant som seminarieverksamhet och disputationer kommer fram i nyhetsbrev. Ett förslag är att skriva ut i nyhetsbrevet vem som är ansvarig för seminarierna för att på så sätt skapa direkta kontaktytor. Det framfördes av såväl handledare som doktorander som synnerligen viktigt att samarbetsrådsmedlemmarna vet vad som förväntas av dem, t ex att utgöra en länk i kommunikationen mellan FS-verksamheten och institutionerna. Risken är annars att viktig information aldrig lämnar samarbetsrådsmötena. Det finns en uppfattning hos handledare att den interna kommunikationen på institutionerna om forskarskolans verksamhet inte alltid fungerar – särskilt biträdande handledare hamnar stundtals utanför informationsflödet. Från både doktorand- och handledarhåll ses det som positivt att representanter för ledningsgruppen besöker lärosätena. Det finns önskemål om att vid ett sådant besök presentera forskarskolans verksamhet för handledarkollegierna i sin helhet. Det framfördes från handledarhåll att det som saknas är kontaktytor mellan internaten. Videoseminarier med jämna mellanrum skulle kanske kunna vara en möjlig väg att skapa sådana kontaktytor på mer kontinuerlig basis.

Internat

Hos både doktorander och handledare finns generellt en uppfattning av forskarskolans internat är givande. Det uttrycktes från doktoranderna att "det finns stora fördelar med att åka iväg och träffas som vi gör, det skapar något inom nätverket som ger mervärde för deltagarna." Att granska och kommentera på varandras texter upplevs av många som en bra övning. En doktorand i slutet av utbildningen framförde åsikten att själva formen för internaten i sig varit mycket bra eftersom det skapade en träning och gav en

erfarenhet inför slutseminarium och disputation. Det upplevs även bra med tydliga krav och deadlines för att skapa en kvalitativ text. Att de regelbundna internaten ger tydliga deadlines för den egna forskningen upplevs positivt.

Själva formen för internaten finns det olika åsikter om i doktorandgrupperna. Någon efterfrågade mer eftertanke kring de seminarierum som användes på internaten – att de var möblerade på ett sätt som befrämjade möten och dialog. Att ”träffa många människor under ett par intensiva dagar mycket givande” menade någon. Samtidigt upplevs internaten som väldigt kompakta i sitt upplägg. Det är därför viktigt att mer skapa luft och utrymme för samtal. Det finns framför allt för lite utrymme för möten mellan doktorander samt mellan doktorander och handledare mellan sessionerna vilket i sin tur gör att en del sessioner väljs bort. Ett förslag är att schemalägga tid för handledning under internaten. Den stundtals bristande närvaron på sessionerna upplevs samtidigt som ett problem från doktorandhåll. En del sessioner är väldigt välbesökta medan andra har väldigt få deltagare. Att särskilt morgonssessionerna generellt sett har få deltagare upplevs negativt. Från doktorandhåll lyftes vad som för en del upplevdes som ett problem med grupperingar på internaten. Vissa grupperingar av doktorander upplevs av dessa som slutna inom gruppen – att det är svårt att komma in i gruppen, särskilt för doktorander från de mindre lärosätena. Önskemål finns således om aktiviteter där detta kan brytas upp. Någonting positivt med internaten är annars att det upplevs som nyttigt att höra röster från andra lärosäten och dess olika traditioner. Att vara verksam i en annan forskarmiljö än sin hemmamiljö sågs således som någonting positivt.

Angående de olika internat forskarskolan genomför finns en tydlig upplevelse bland såväl handledare som doktorander att PM-internat, temainternat och internationella internat generellt sett alla har varit givande upplägg. PM-internaten upplevs särskilt viktiga för att skapa en känsla av samhörighet inom FS. Det finns samtidigt blandade erfarenheter från PM-internaten. Flera doktorander menar att PM-internatet faktiskt gav viktiga idéer som tydligt påverkat avhandlingsprocessen. Andra menar att frågorna från deltagarna varit spretiga. Temainternatet om de långa tidslinjerna upplevdes

av flertalet som lyckat: "Även temainternatet var givande – kul utmaning med de långa tidslinjerna". Den form som fått mest positiv kritik från såväl doktorander som handledare är det internationella. En doktorand menade att det "internationella internatet var en lyckträff – fungerade väldigt väl." En annan att det "internationella internatet var det överlägset bästa internatet – inriktat på internationell publicering som alla vet att man vill och måste göra. Det tvingade deltagarna att ta hänsyn till ett internationellt forskningsläge." Från både handledare som doktorander framfördes att de internationella gästerna varit en stor tillgång och tillfört kvalitet. Även frågan var internaten ska vara belägna och hur länge de ska äga rum kom ofta upp i samtalen. Från doktorandhåll upplevs otillgängligheten stundtals som ett problem. Ibland har de som har långt att åka fått hast iväg i förtid vilket upplevs negativt. Från handledarhåll uppgavs att det kan vara svårt att frigöra tre hela dagar för internat. Samtidigt uppger handledare att de parallella seminarierna på internaten stundtals kan vara ett problem. Närvaron kan vara stor i ett och samtidigt väldigt liten i ett annat.

Flera doktorander framförde att internaten som miljö för att kritisk granska varandras texter, tala i större forum och så vidare, är väldigt bra. Handledarna understryker att det är viktigt att doktoranderna tränas in i att vara granskare på andras texter. Det upplevs som positivt av både handledare och doktorander att de senare har förtur i samtalen på seminarierna. Handledare menar att det ibland har det varit väldigt hårda tag mellan doktoranderna på internaten. De menar därför att det är eftersträvarsvårt med en seminariekultur som betonar perspektivet kritiska vänner. På det hela taget upplevs internaten av såväl handledare som doktorander vara en stimulerande forskningsmiljö. Samtidigt finns åsikten bland doktorander att de stora sessionerna gör att djupet i diskussionerna på seminarierna går förlorat. En åsikt är att det skulle kunna vara givande att låta "små miljöer i den stora miljön [...] utvecklas". Det finns således doktorander som menar att själva upplägget på internaten med fördel kan ändras. Dessa menar att det vore bra att prova på olika former av internat. Exempelvis 20 minuters muntliga presentationer istället för att skriva

papper. Flera doktorander menar att smågrupper med fördel kunde sättas samman där deltagarna går djupare in på varandras texter. En tanke i linje med detta är att skapa smågrupper som följer varandra under ett internat. Fördelen med detta är att det kan skapa incitament för deltagarna att verkligen läsa varandras texter på djupet. En annan möjlighet är att skapa ett antal teman under ett internat. Det skulle kunna ge en större drivkraft att verkligen delta i seminarierna som då skulle innehålla med ett mindre antal texter som deltagarna faktiskt läste på djupet. Samtidigt menar flera doktorander även att den nuvarande formen för internat är bra och bör behållas. Något som upplevs positivt med den nuvarande formen på internaten är att det konkret ger en bra träning för deltagarna att presentera sin forskning i större sammanhang.

Från handledarna råder samstämmighet kring formerna för internaten. Flertalet menar att doktoranderna får djupgående kommentarer hemmavid och att forskarskolans internat snarast är till för att ge nya perspektiv. Internaten ger en därmed en bredd i forskarutbildningen som den mindre miljön i de enskilda lärosätena inte hade klarat av att ge på egen hand. Handledarna menar vidare att internaten är värdefulla eftersom det skapar nätverk för deltagarna som blir bestående även efter forskarutbildningen. Handledarna menar således att uppläggen på internaten i stort fungerar bra och innebär en tydlig kvalitetshöjning av forskarutbildningen.

Kurser

Det finns bland såväl doktorander som handledare en generell uppfattning om att det är bra att forskarskolan erbjuder kurser. Det ger en möjlighet till ett större utbud av högkvalitativa kurser än vad lärosätena kan orda själva. Viktigt är dock att i god tid kunna planera in kursutbudet i de individuella studieplanerna. En långsiktig planering av kursutbud är därför viktigt. Handledarna understryker att det finns ett behov av kurser – att detta är kvalitativt viktigt för en forskarutbildning. De menar därför att forskarskolans kursutbud är av stor betydelse – inte minst för de mindre forskningsmiljöerna. Ett bra kursutbud är en oerhörd tillgång. Däremot

finns uppfattningen bland handledare att kurserna inte alltid har fungerat så väl som kunde önskas – inte minst dålig uppslutning. Det finns även en åsikt bland handledare att det skulle kunna vara en större rotation på lärare i forskarskolans kurser än som nu är fallet.

Från doktorander finns åsikten att det är litet utrymme i deras utbildning för fler kurser från forskarskolan. ”Jag är redan uppbokad för hela utbildningen = inget utrymme för FS-kurser”. När så många poäng är uppbundna med fasta kurser finns inget riktigt utrymme för temakursen av mer generell karaktär. Det finns även åsikten att kursgivningen inom forskarskolan varit ganska oklar. En tydligare sammanställning över kursgivning hade varit bra. Även en sammanställning över nationellt hållna kurser upplevs som önskvärt. Kanske hade de utökande läskurserna kunnat få större resurser och på sätt skapa ett större intresse för denna form av kursverksamheten. Det finns både åsikter att kurserna varit för lätta och krävande. Det senare behöver inte upplevas som ett problem. Som en doktorand uttrycker det har kurserna ” varit ganska krävande, men på ett bra sätt”. Det finns doktorander som tycker internatformen på kurserna är bra, inte minst för att det skapar närhet i gruppen och fokus på kursen. Andra menar att en idé kunde vara att få in mer inslag av distansundervisning i kurserna. Någon uttrycker att det hade varit önskvärt med en mer aktiv lärarroll på kurserna.

Angående det första årets kursgivning med Historiska problem första- och teorikursen den andra terminen är upplevelsen hos doktoranderna positiv. Som en doktorand uttrycker det: ”Första året och skapandet av en generation fungerar väldigt bra, teorikursen [var] tuff men bra i formandet av FS-samhörighet.” En annan doktorand menar att: ”Hela konceptet med historiska problem [är] föredömligt. Historiska problem är ett bra koncept – det ger någonting kvalitativt för verksamheten i helheten. De flesta verkar således uppleva att det första året skapar en gemenskap som fungerar väl. Samtidigt menar flera doktorander att det inte är lika lätt att känna sig delaktig efter det första årets intensiva FS-verksamhet. Att åka runt och besöka lärosätena i samarbetet upplever många som något bra. Nya perspektiv ges via såväl texterna som ska läsas inför seminarierna som i den

undervisande lärarens arbete med dessa. Samtidigt finns en tydlig önskan om en tydligare struktur i Historiska problem. ”Jämfört med teorikursen var historiska problem väldigt lös i strukturen. Bättre planering på lärosätena behövs! Arbetsbördan i kurserna varierar betänkligt.” Någon annan uttrycker att ”Historiska problem är bra kurs i sina delar men att det var svårt att se helheten – att veta vad som förväntades i slutändan.” Någon menar att kursen tog för mycket tid i anspråk i jämförelse med vad den gav. ”Vi hade kunnat resa runt och besöka miljöerna utan att det är en kurs.” Vad gäller teorikursen anses den intensiv och krävande med mycket litteratur. Detta ses som både positivt och negativt. Som någon uttrycker det: ”teorikursen var verkligen tuff – inte minst för doktorander från andra ämnen än historia – men den var samtidigt mycket utvecklande”.

Nätverkande

Denna verksamhet upplevs som värdefull av både doktorander och handledare. En handledare menar att nätverken som skapas inom forskarskolan ”något oerhört värdefullt, inte minst på längre sikt i deras framtida karriärer”. Från doktorandhåll upplevs både nätverken mellan doktorander och med seniora forskare som värdefulla. Som en doktorand uttrycker det: ”Att vara i FS är ett privilegium, alternativet skulle utgöra för isolering i hemmainstitutionens miljö.” En annan doktorand uppger att det ”positiva är det självklara nätverket som man blir en del av. I början kändes det som det inte var så viktigt på det hela taget – jag hade svårt att se nyttan med detta – men så här i slutet av forskarutbildningen uppskattar jag det mer. Det finns ett värde i att möta historiker från andra lärosäten.” Någon menar att det även borde finnas mer utrymme att möta doktorander från andra håll i Sverige, det vill säga utanför forskarskolans samarbete. Ett konkret förslag från doktorandhåll i anslutning till det senare är att FS skulle kunna vara värd för historikermöte för doktorander i historiska studier.

Såväl skrivbordsbyten som workshops är uppskattade inslag i verksamheten. Det finns en önskan från doktorandhåll att forskarskolan skulle göra mer för att uppmuntra doktoranderna att genomföra sådant som workshops. En

orsak till att inte fler gör sådana nätverksskapande aktiviteter är tidsbrist. Ett förslag är att FS skulle kunna agera mer aktivt att initiera sådant. Skrivbordsbyten upplevs som bra form för nätverkande. Den korta perioden för skrivbordsbytet gör att många fler har möjlighet att delta.

Ämnesbreddning/flervetenskap

De flesta doktorander och handledare verkar betrakta den flervetenskapliga breddningen av forskarskolan med försiktig optimism. Från båda håll framhålls såväl fördelar som nackdelar med breddningen. En del doktorander menar att den ämnesmässiga breddningen helt klart skapar en dimension till. Att de ibland svåra mötena över ämnesgränserna kan ses som en tillgång eftersom det nyttigt att möta en bredare publik än det ämnesmässiga. Andra doktorander talar om flervetenskapligheten mellan ideal och praktik. När det inte fungerar talar man lätt förbi varandra. Risken på sikt är en minskande aktivitetsgrad från doktorander från andra ämnen. I alla fall om historia tillåts utgöra normen. En central fråga är således på vilket sätt de olika ämnena i samarbetet berikar varandra. Samtidigt menar doktorander att det finns en risk att den egna ämnesidentiteten kan gå förlorad. Utvidgningen fungerar på sikt endast om fler doktorander i de nya ämnena blir en del av FS-samarbetet. Det ska även sägas att det finns doktorander inom FS-samarbetet som menar att det redan innan breddningen fanns en tydlig uppdelning – den mellan historia och historiedidaktik. Dessa doktorander menar att det för dem är viktigt att historiedidaktiken hör hemma i historieämnet, inte inom allmändidaktiken. Kanske ska historiedidaktik snarast ses som eget ämne inom FS-samarbetet. Historiedidaktiker kan bjudas in till internaten och sätta ämnet på kartan.

Från handledarhåll finns uppfattningen att det flerinstitutionella och flervetenskapliga kan vara väldigt berikande för en god forskarutbildning. Samtidigt finns riskmomentet att det blir alltför generellt. Det är viktigt att slå vakt om de nya ämnena utan att ge avkall på det historiska. Handledare menar att det har brustit något i kontakten mellan samarbetsrådet och representanterna för de nya ämnena. Här måste forskarskolans

ledningsgrupp arbeta mer aktivt menar de kritiska rösterna. Det är viktigt att skapa mötesplatser mellan de olika ämnena som förenar – exempelvis utifrån gemensamma begrepp såsom exempelvis rum, materialitet – som inte betonar det ämnesspecifika. Även internaten anses bra av handledarna eftersom det förstärker identiteten som historiker och forskare. Men på internatet verkar det stundtals svårt att kommentera på doktorander med andra ämnen. Här krävs det en ansträngning från båda sidor. Det är viktigt att den som kommenterar en text gör ett gediget arbete. Det är även viktigt med en ordförande från det aktuella ämnet som kan styra upp samtalet.

Internationalisering

Såväl doktorander som handledare menar att forskarskolans arbete med internationalisering är av mycket stor vikt. Från handledarhåll ses internationaliseringsarbetet inom FS som ”en viktig kvalitetssignal”. Från doktorander upplevs exempelvis möjligheten att söka mobilitetsstipendiet som en betydande fördel eftersom möjlighet att både forska och nätverka i en relevant internationell miljö för det egna avhandlingsarbetet. Inte minst de internationella internaten framhålls som mycket givande – inklusive möjligheten till språkgranskning och internationell publicering. Det är ett inslag i forskarskolans verksamhet som doktoranderna menar motsvara det ökade kravet inom forskarsamhället på internationell publicering. Även inslaget med tutorials anses fungera mycket väl eftersom ”det ger en möjlighet att testa den forskning som man arbetar med för tillfället.”

I bland doktorander finns uppfattningen att det är bra att forskarskolan påbörjat samarbetet med internationella samarbetspartners och att ett sådant långsiktigt samarbete kan skapa bra förutsättningar för FS-doktoranderna. Någon doktorand uttrycker åsikten att det är ”svårt att förstå varför folk inte nappar på erbjudanden att åka till Bielefeld eller York i högre grad.” Andra menar att det inte minst är familjelivet som sätter tydliga gränser för deltagande i sådant som förutsätter flera dagars frånvaro. Att det oftast handlar om tidsbrist snarare än om ointresse att så få stundtals deltar. Även sådant som undervisning på hemmainstitutionen sätter tydliga gränser

för deltagande. Det finns samtidigt en uppfattning bland doktorander att samarbetet med York och Bielefeld bara liksom har kommit utan att någon riktig förklaring har getts.Handledarna är mer odelat positiva till samverkansytorna med Bielefeld och York. Av handledare framhålls det som en klok strategi att ha ett mindre antal lärosäten internationellt som FS arbetar fram ett långsiktigt och fördjupat samarbete med.

Handledning

Det finns en uppfattning hos både doktorander och handledare att de senare är viktiga och bör tas omhand bättre av FS, både genom information men också vilka krav på vad som förväntas av handledaren. Exempelvis i form av förväntade delaktighet i forskarskolans verksamhet – kurser, internat och så vidare. Handledarnas kunskap om och inställning till FS är avgörande för doktorandens situation och förhållande till forskarskolan. Positiva handledare gynnar självklart verksamheten. Det är i detta sammanhang av största vikt att alla handledare nås av forskarskolans information. Det kan därför vara en god idé för FS att särskilt rikta information till handledare, framför allt till de biträdande handledarna, kring FS-verksamheten. Det kan även vara en idé att ha aktiviteter som särskilt riktar sig till handledarna. Exempelvis kan ledningsgruppen besöka lärosätena och träffa handledarkollegierna för att informera om verksamheten. Alternativt att FS anordnar en handledardag/handledarinternat där informations om FS-verksamheten kombineras med föredrag och diskussioner om handledning. Det finns även förslag på att forskarskolan ska ta initiativet till en konferens om ”den goda forskarutbildningen” för handledare och studierektorer på nationell nivå. Ett annat sätt att få med handledarna är att även bjuda in biträdande handledare i samband med introduktionsdagar och internat – särskilt i samband med PM-internaten kan det vara av vikt att ha båda handledarna på plats. Från handledarhåll efterfrågas en tydligare närvaro av FS på handledarkollegierna – här är det således viktigt att samarbetsrådets medlemmar är aktiva och kanaliserar aktuella frågor ut i kollegierna.

Det biträdande handledarskapet tas upp av både doktorander och handledare. Från doktorandhåll framhålls att det stundtals svårt med kontakt och att skapa en relation mellan doktorand och biträdande handledare när de finns på olika lärosäten, men att det även kan vara en fördel att få möjlighet till handledarkompetens från andra forskningsmiljöer än den egna institutionen. Handledarna menar att problemet med att ha en doktorand på annan ort är att den kontakten är betydligt svårare att upprätthålla. Det som går förlorat är småmötena i vardagen och således det återkommande samtalet. Samtidigt kan det innebära en kvalitetshöjning av utbildningen att doktoranden för andra synpunkter än de i hemmamiljön. Från handledare efterfrågas en aktiv roll av samarbetsrådet när nya biträdande handledare ska utses. Vid ett av samtalen uttrycker samtidigt en doktorand att denne är synnerligen missnöjd det sätt på vilken den biträdande handledaren utsetts av samarbetsrådet. Själva frågan kring hur de biträdande handledarna utses är bör tydliggöras. Från handledarhåll efterfrågas en inventering av biträdande handledare som med fördel kan göras inför varje nyintagning. En handledarlista bör delges samarbetets lärosäten inför varje nyintagning. En nackdel med samarbetet kan vara att yngre forskare på institutionerna inte alltid får möjlighet att handleda doktorander, samtidigt skapar handledarnätverket inom FS möjlighet att få handledare med betydande kompetens inom det aktuella forskningsfältet.

Doktorandinflytande

Handledare är av uppfattningen att doktoranderna har en röst i verksamheten och att det på det hela taget fungerar bra. Det uppges vara bra med doktorandrepresentanter i samarbetsrådet och att dessa kommer från alla lärosätena i samarbetet. Samtidigt finns inom doktorandkollektivet en känsla av att framförda synpunkter inte får särskilt mycket gehör från ledningen. Kommunikationen mellan ledningsgrupp och doktorander är således av största vikt. Sådant som tydlighet, transperens och återkoppling efterfrågas av doktoranderna. De nyligen införda dialogmötena mellan uppges av doktorander vara en väg till bättre doktorandinflytandet. Även de

utvärderande samtalen med ledningsgruppen under självvärderingen ses positivt och kan vara något som återkommer i verksamheten.

Från handledarna framförs åsikten att det är självklart att doktoranderna ska vara representerade i olika sammanhang inom forskarskolans, men att detta samtidigt inte är detsamma som att vara med att fatta beslut över verksamheten. Det finns en skillnad i att delta i en utbildning och leda densamma menar handledarrepresentanter. Samtidigt är uppfattningen från handledarna att doktorandernas synpunkter faktiskt tas på allvar, även om samarbetsråd och ledningsgruppen kanske har andra åsikter i slutändan.

Arbetsmarknad

Det finns en ambivalens från doktorandhåll kring arbetsmarknadsfrågor. Å ena sidan finns en uppfattning att det är viktigt med återkommande arbetsmarknadsdagar. Någon menar att ”kopplingen arbetsliv och forskarskola gärna vara mer närvarande och påtaglig. Så tidigt som möjligt egentligen”. Arbetsmarknadsteman som FS anordnat får positiv kritik, inte minst sådant som tidigare doktoranders medverkan på internaten. Alumnkvällar kan kanske ordnas på de olika samarbetshögskolorna. Ett annat förslag är möten mellan doktorander, alumner och näringsliv. Doktorander i samtalen menar att det är viktigt att kunna förbereda sig för karriär såväl inom som utom akademien. Den lista som sammanställdes över vad alumner från forskarskolan gör åren efter disputation var bra. Samtidigt finns det från andra doktorander kritik mot FS arbetsmarknadsteman. Särskilt det tillfälle då en arbetsmarknadskonsult hyrdes in får kritik. Det finns en uppfattning att det från forskarskolans sida är ett alltför stort fokus på svårigheterna med karriär i akademien. Det efterfrågas ett större fokus på inomakademiska karriärmöjligheter. Inslaget om forskningsansökningar med representanter för VR och RJ var utifrån detta perspektiv uppskattat. Från handledarhåll framförs uppfattningen att det är viktigt att från forskarskolan att belysa karriärmöjligheterna såväl inom som utom akademien

Sammanhållning

Från doktorandhåll menar flertalet att det finns en stor fördel att ha FS-samarbetet med de möjligheter det ger. Att det är värdefullt att träffas inom nätverket – internaten, kurserna etcetera. ”Att träffas över ämnesgränserna skapar stora möjligheter för deltagarna i verksamheten”. Det finns visserligen en risk, uttrycks det, för de nya ämnena att deras doktorander blir isolerade – men på det hela taget fungerar det väldigt väl så här långt. Det finns samtidigt ett betydande glapp mellan historia och de nya ämnena lokalt på lärosätena. Historiedoktoranderna är en så tydlig del av FS medan doktorander i andra ämnen ännu inte blivit lika inkluderade – exempelvis avseende informationsflödet. Det finns en utbredd osäkerhet hos de nya ämnenas doktorander om vad de faktiskt får delta i eller inte – exempelvis internaten. Det är därför att stor vikt att från ledningen kommunicera skillnaden mellan institutionerna och FS – vad FS tillför som de enskilda institutionerna inte kan göra själva och vad värdet är att vara en del av detta.

Det finns en betydande distans mellan Lund och andra lärosäten inom FS. Doktoranderna har så att säga två olika utbildningar att ta hänsyn till – den som finns på lärosätet och den som forskarskolan står för med krav på aktivitet. När enskilda lärosäten bygger upp sin egen forskarutbildning uppstår dessutom en situation där verksamheterna tenderar att drar åt olika håll. ”Det kan upplevas vara stressande att försöka bli en del av både den egna institutionen och FS-miljön samtidigt”, menar en doktorand. Vissa delar har varit mycket ”givande, exempelvis internaten, men sett till helheten har det varit svårt att få det hela att gå ihop”. En annan doktorand uppger dock samtidigt att ”det visserligen finns ett avstånd mellan högskolan och FS, men att detta faktiskt kan vara bra. De olika perspektiven är en tillgång!” Samme doktorand tillägger att det ”ju så klart lite otillgängligt i vardagen när doktorander i Lund/Malmö ordnar gemensamma aktiviteter och vi befinner oss långt bort.” Särskilt första årets verksamhet med kurser och internat uppges överlag fungera mycket väl – det skapar en känsla sammanhållning som är viktig. Men doktorander uppger samtidigt att det är lätt att inte känna sig lika delaktig efter det första årets intensiva FS-verksamhet

”Den inkluderande attityden har lyckats”, uttrycker en av handledarna, ”det framstår nämligen inte klart vem som är eller inte är finansierad av FS”. Utvidgningen till de nya ämnena upplevs överlag ha fungerat mycket väl. Den stora utmaningen för framtiden är att den kanske växer för mycket – med så stark tillväxt att den inre sammanhållningen inom FS går förlorad. Både doktorander och handledare lyfter att det finns doktorander med lic. varav flera med 50 % aktivitet som finns i verksamheten. Samtidigt som det är viktigt för dessa doktorander att inkluderas i FS verksamheten är det viktigt att se att dessa inte har möjlighet att delta i alla aktiviteter fullt ut.

Kvalitet

De doktorander som deltagit i de utvärderande samtalen har generellt sett varit nöjda med utbildningen. Som någon av doktoranderna uttrycker det: ”Forskarskolan som forskarutbildning är jättebra – kurser utanför FS är exempelvis klart sämre än de som FS ger”. Annat som från doktorandhåll upplevs vara bra inslag i utbildningen är nätverkandet, flervetenskapligheten, skrivbordsbyten, internationaliseringen. Som en doktorand uttrycker det: ”Att vara i FS är ett privilegium, alternativet skulle utgöra för isolering i hemmainstitutionens miljö”. En annan doktorand menar att: ”Det går ganska snabbt att komma in i verksamheten – kurser, internat etcetera – och allt fungerar väldigt väl”. Även forskarskolan som samlingspunkt för dagsaktuell forskning, både i Sverige och genom inbjudna gäster, är något som lyfts fram som en kvalitetsaspekt i utbildningen av doktoranderna. Samtidigt finns saker som kan förbättras. En sådan aspekt är att forskarskolans och hemmainstitutionernas verksamheter stundtals drar åt olika håll. Viktigt är att kärnverksamheten – t ex internaten – är planerad i god tid. Doktoranderna efterfrågar särskilt en större transparens från FS kring vad forskarutbildning faktiskt går ut på. Ramverksdokumentet är viktigt utifrån ett sådant perspektiv – där ska synas tydligt hur FS-fungerar och bör spridas och diskuteras mer än nu är fallet.

Från handledarhåll är uppfattningen att forskarskolan lyckas mer än väl med uppdraget att skapa en kvalitativt bra forskarutbildning. Som en

handledare uttrycker det: "[n]är vi sätter oss ned och faktiskt diskuterar vad FS är för något – exempelvis gentemot fakulteten i Lund – så blir man imponerad av hur bra FS-verksamheten är med utgångspunkt i den goda forskarutbildningen." En annan handledare uttrycker åsikten att: "I jämförelse med den egna doktorandtiden framstår forskarskolans arbete med nätverk och sammanhang som någonting viktigt. Sådant som forskarskolan gör idag fanns inte på kartan i tidigare forskarutbildning. Forskarskolans verksamhet med sådant som den vetenskapliga internkommunikationen och flervetenskapligheten är oerhört positivt." Sådant som nätverkande, internationella sammanhang, skrivbordsbyten lyfts fram av handledare som bra exempel på kvalitetshöjande inslag. Inte minst för de mindre lärosätena är FS avgörande. En handledare uttrycker det som att: "Forskarskolans varsamhet gör att mindre lärosäten överhuvudtaget kan ha en forskningsmiljö att tala om. Forskarskolan är därmed en enorm resurs." En annan handledare menar att: "forskarskolan har genom åren fått [en] enorm betydelse för samarbetshögskolornas forskarutbildningar". Handledarna är på det hela taget mycket nöjda med FS.

Forskarskolans verksamhet upplevs framför allt viktig eftersom det ger doktoranderna möjlighet att möta en betydligt större historikermiljö än det egna lärosätet kan erbjuda. I en liten forskningsmiljö med få doktorander erbjuder FS deltagarna möjlighet att delta i större sammanhang vilket tillför positiva erfarenheter för deltagarna. Många handledare menar att forskarskolans verksamhet på allvar bryter den insularitet som tidigare tenderade att prägla forskarutbildningen i historia. Förr var doktoranderna väldigt instängda i den egna institutionen med stort beroendeförhållande till den egna miljön som följd. FS upplevs vara viktig för att bryta barriärerna. Som en handledare uttrycker det: "[d]oktoranderna som deltar i FS-verksamheten har en fantastisk förmån som de aldrig skulle ha fått på den egna institutionen och lärosätet." Som en annan uttrycker det: "[j]ämfört med forskarutbildningen som den såg ut tidigare är FS en oerhörd tillgång – nätverken, mötet mellan lärosätena och över ämnena mycket bra. Vet doktoranderna om hur bra de har det – hur privilegierade de är?" En risk

som handledare framhåller är att FS överflöd kan skapa passiva doktorander. Även handledare menar att det stundtals kan finnas intresse motsättningar mellan forskarskolans och institutionens verksamheter. Den centrala frågan utifrån handledarnas perspektiv är hur det säkerställs att doktoranderna uppnår de nationellt ställda lärandemålen. Det framhålls vara av vikt att det både handlar om utbildning och bildning – att FS-verksamheten handlar om att ge långsiktig kunskap. Det framhålls även av handledare att forskarskolan inte bara är till för de doktorander som går utbildningen just nu – att även handlar om bygga en hållbar kvalitativ forskningsmiljö på längre sikt. Nätverkande och internationalisering lyfts fram som särskilt viktiga inslag i verksamheten. Handledare menar att artikelskrivning – särskilt på och med möjlighet till språkgranskning – är av särskilt stor vikt i en kvalitativ forskarutbildning av idag.

Delstudie 2. Utvärderande enkätundersökning

Under HT 2016 genomfördes som ett led i självvärderingen en kvantitativ enkätundersökning. Tre enkäter skickades ut: till doktorander, handledare och alumner inom FS (se bilaga 1-3). Doktoranderna och handledarnas enkäter är helt och hållet identiska i sin utformning. Alumnernas enkät innehåller en del andra frågor. En del av verksamheten som bedrivs idag fanns helt enkelt inte då de var doktorander. Ungefär hälften av alla respondenter svarade på enkäten. Ibland doktorander var antalet respondenter 74 varav 40 svarade, vilket ger en svarsfrekvens på 54.05 %. Ibland handledare var antalet respondenter 99, varav 43 svarade, vilket ger en svarsfrekvens på 43.43 %. Ibland alumner var antalet respondenter 47, varav 28 svarade, vilket ger en svarsfrekvens på 59.57 %.

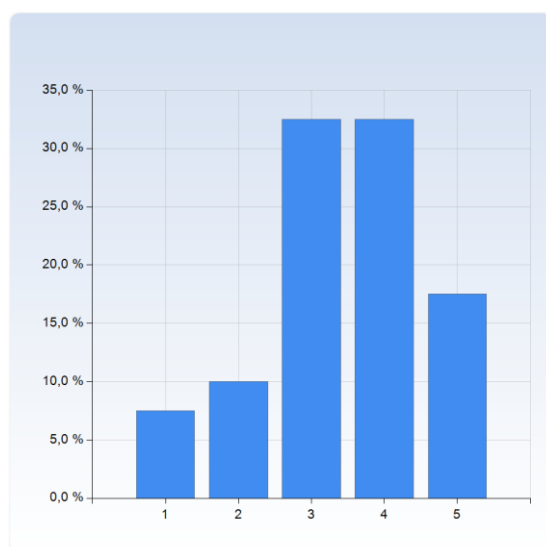
Enkäterna berörde frågor kring ett antal delområden:

- delaktighet
- deltagande
- kommunikation
- internat
- nätverkande
- ämnesbreddning/flervetenskap
- internationalisering
- handledning
- doktorandinflytande
- arbetsmarknad
- utbildningens kvalitet

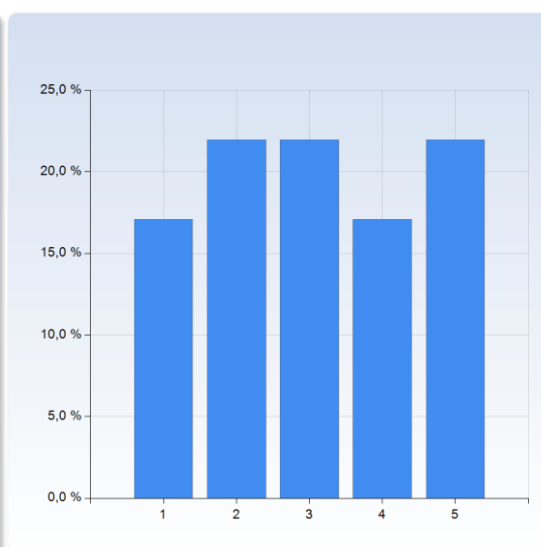
1. Delaktighet

1.1.1 Hur pass delaktig upplever du dig vara i FS verksamhet? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 står för ”mycket låg känsla av delaktighet” och 5 för ”mycket hög känsla av delaktighet”.

Doktorander

Handledare

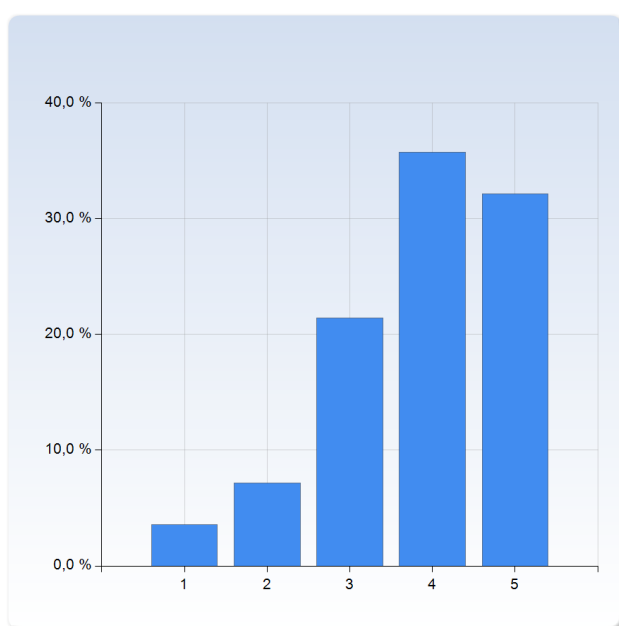

De flesta doktorander känner en ganska hög till hög eller mycket hög känsla av delaktighet. Exempelvis familjesituationen och var i avhandlingsarbetet den svarande befinner sig är två skäl till känslan av att inte vara så delaktig. Det finns ett par kritiska röster. Kritiken handlar framför allt om distansen till Lund. En av de svarande doktoranderna ger "[m]ellanbetyg: stor delaktighet i betydelsen "deltagande" I olika arrangemang, liten delaktighet vad gäller inblandning i planering, beslut, diskussioner osv. - som jag uppfattar enbart förs i Lund." En annan betydligt mer kritisk röst från doktorandhåll uppger att: "Jag deltar i aktiviteter, men känner låg delaktighet i Forskarskolan. Delaktighet innebär ju ett slags medbestämmande, ett inflytande som har en slags ömsesidighet. Så därför sätter jag 1, för att understryka att jag inte känner mig så delaktig. Jag tror för min del att det handlar om geografisk distans och att de seniora på min institution inte är tillräckligt informerade/involverade i verksamheten." I bland handledarna är känslan av delaktighet mer eller mindre jämnt fördelad över skalan från mycket låg känsla till mycket hög känsla av

delaktighet. Av de som anger orsak till känslan av att inte vara delaktig är biträdande handledareskap det främsta skälet. Någon uppger att de själva tagit steget tillbaka från att ha varit delaktig eftersom de inte längre har många så doktorander kvar att handleda.

Alumner

1.1.2 Hur pass delaktig upplevde du dig vara i forskarskolans (FS) verksamhet? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 står för ”mycket låg känsla av delaktighet” och 5 för ”mycket hög känsla av delaktighet”.

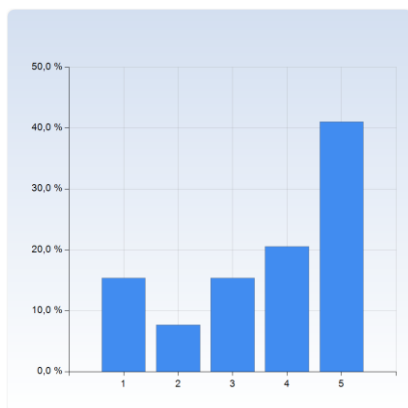

Av alumnerna uppger flertalet att de under sin tid som doktorander kände en hög grad till mycket grad av delaktighet. Internaten, kurserna och resorna till andra lärosäten uppges vara viktiga orsaker till denna känsla. En av de kritiska rösterna uppger att det är känslan av delaktighet var låg eftersom Lund dominerade: ”Trots att samtliga universitet och högskolor skulle vara lika viktiga, upplevde jag en enorm centrering kring historiska institutionen i Lund.”

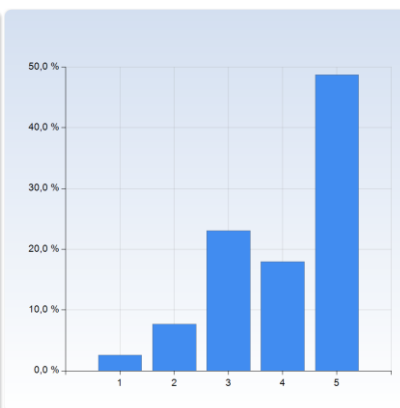
1.2 Hur viktigt för delaktighetskänslan upplever du följande aktiviteter och verksamheter vara. Vikta på en skala 1 – 5, där 1 står för ”ringa betydelse för delaktighetskänslan” och 5 för ”mycket stor betydelse”.

1.2.1 Den gemensamma introduktionsdagen

Doktorander

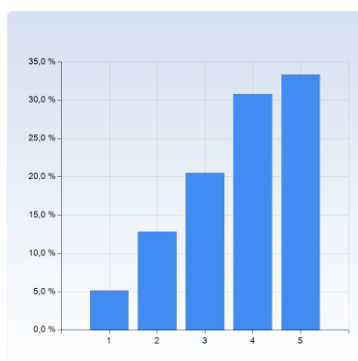
Handledare

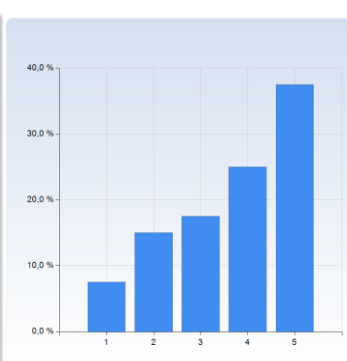
Eftersom introduktionsdagarna är relativt ny företeelse i sin nuvarande form tillfrågades inte alumnerna om detta. Såväl doktorander som handledare verkar överlag uppleva att introduktionsdagen har stor eller mycket stor betydelse utifrån ett delaktighetsperspektiv även om kritiska röster finns. En av orsakerna till sådan kritik är att det är många olika intressen som gör sig gällande i samband med att forskarutbildningen påbörjas: institutionen och lärosätet konkurrerar med forskarskolan om utrymmet vilket gör det svårt att ta till sig all information och än mindre känna sig delaktig i FS.

1.2.2 De obligatoriska kurserna

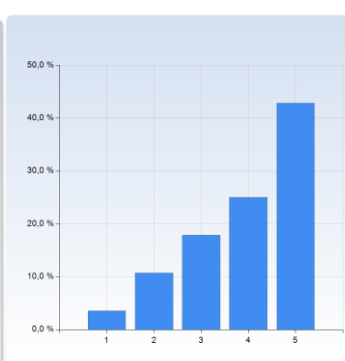
Doktorander

Handledare

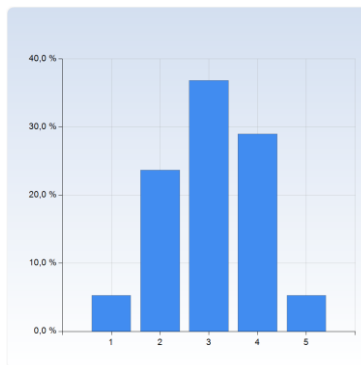
Alumner

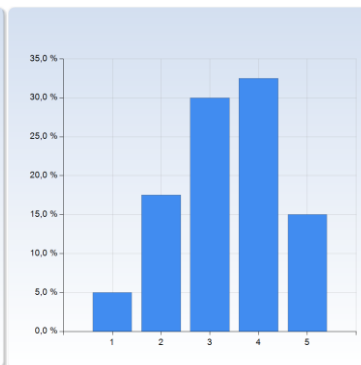
Såväl doktorander som handledare och alumner verkar överlag uppleva att de obligatoriska kurserna har medelstor till stor eller mycket stor betydelse utifrån ett delaktighetsperspektiv även om det även finns kritiska röster.

1.2.3 Övriga kurser i FS regi

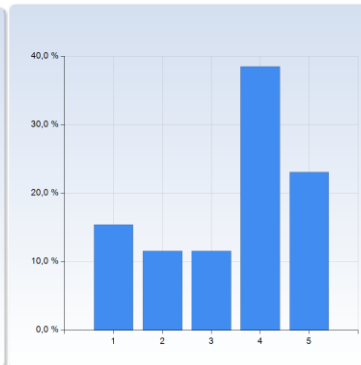
Doktorander

Handledare

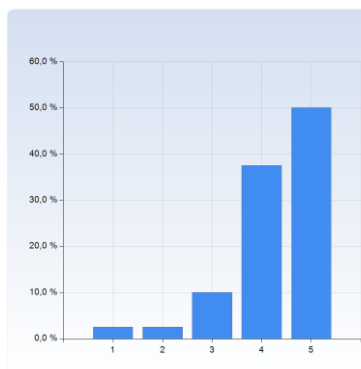
Alumner

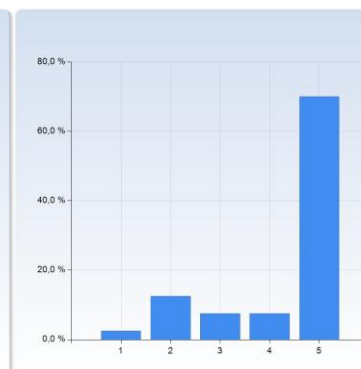
Såväl doktorander som handledare tycks ha upplevelsen av forskarskolans övriga kurser inte är lika viktiga för att skapa en känsla av delaktighet. De flesta doktorander och handledare har upplevelsen att dessa kurser är av medelstor betydelse. Bland alumner finns en mer blandad uppfattning med viss betoning av att dessa kurser haft en stor eller mycket stor betydelse.

1.2.4 Internat

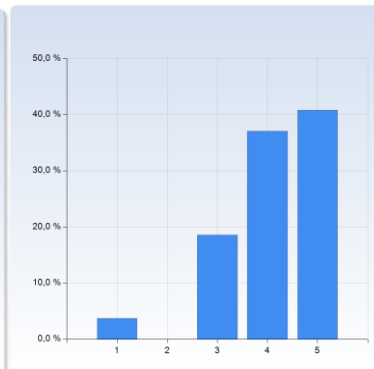
Doktorander

Handledare

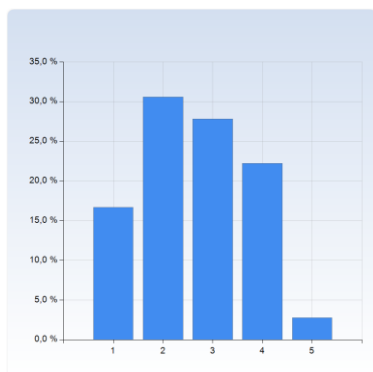
Alumner

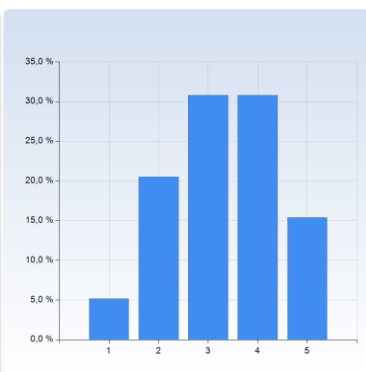
Doktorander, handledare och alumner är påtagligt överens om det stora till mycket stora betydelsen av internaten för känslan av delaktighet. En av handledarna uppger att denne "anser internaten vara av oerhört stor betydelse". En kritisk röst bland doktoranderna menar dock att "internaten kan användas mycket bättre - jag upplever dem mest som en social sammankomst". En annan påtalar att en annan form för internaten vore bra.

1.2.5 Skrivbordsbyten

Doktorander

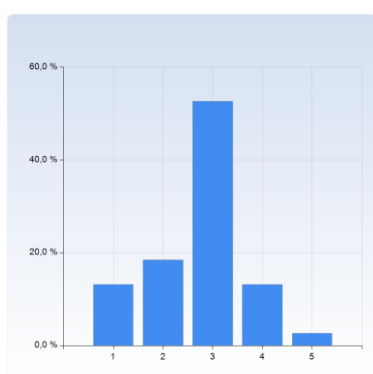
Handledare

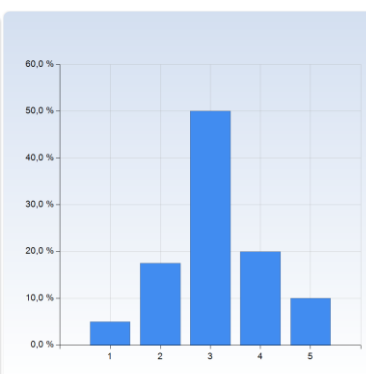
Skrivbordsbytena tycks ge en blandad känsla av delaktighet. Detta är kanske inte heller så märkligt eftersom de inte bara inkluderar doktorander med historiska perspektiv inom forskarskolans samarbetslärosäten utan även doktorander från alla andra lärosäten i Sverige med forskarutbildning i historia samt ett par lärosäten i de övriga Nordiska länderna. Denna del av verksamheten är således endast delvis tänkt att ska delaktighet inom FS även om det naturligtvis är fullt möjligt att byta skrivbord inom samarbetet. Bland alumnerna är det endast ett fåtal av de nyligen disputerade som haft möjlighet att delta i skrivbordsbyten varför de inte kan sägas vara av vikt här.

1.2.6 Temadagar med inbjudna föreläsare

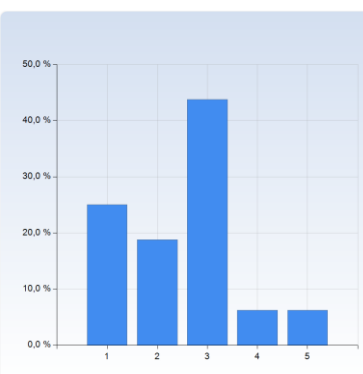
Doktorander

Handledare

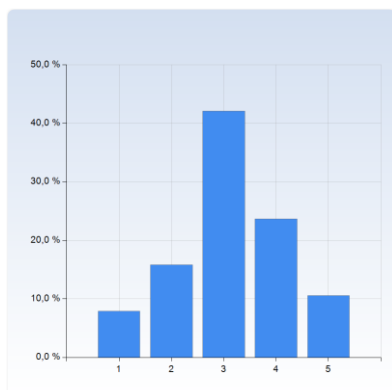
Alumner

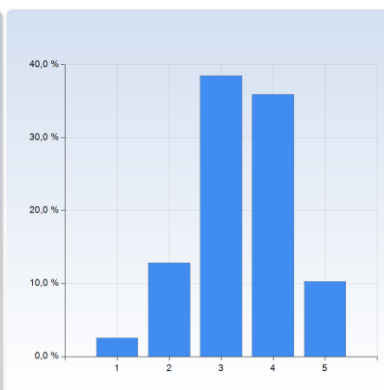
Särskilda temadagar med inbjudna föreläsare verkar endast till viss del bidra till en känsla av delaktighet inom FS. En kritiker menar att dessa vanligtvis är i Lund och därför svåra att delta ifrån andra håll inom FS.

1.2.7 Workshops

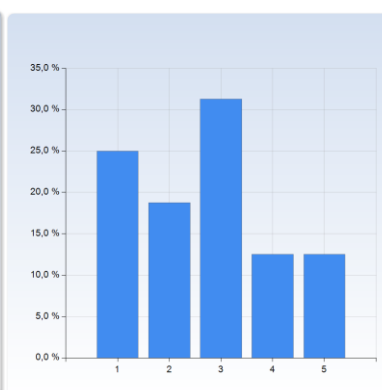
Doktorander

Handledare

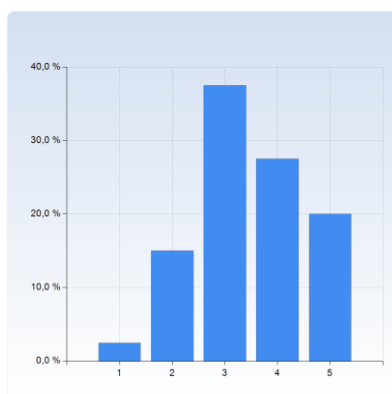
Alumner

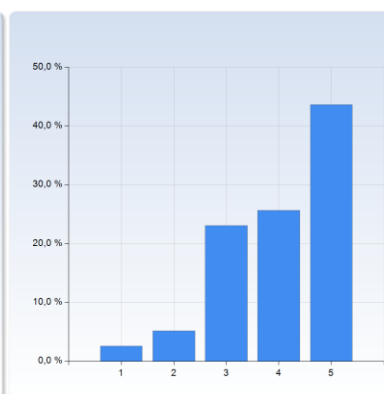
Det tycks finnas en blandad uppfattning om betydelsen av workshops för att skapa en känsla av delaktighet i forskarskolans verksamhet. Bland doktorander och handledare menar de flesta att denna del av verksamheten har en medelstor betydelse. Bland alumnerna är känslan mer tveksam. Det ska dock tilläggas att workshops endast förekom vid ett fåtal tillfällen fram till för ett par år sedan då en satsning gjordes för att uppmuntra detta. Det senare kan vara en av orsakerna till att alumnerna generellt inte har någon känsla att workshops bidragit till delaktighetskänslan i deras utbildning.

1.2.8 Nyhetsbrevet och annan utsänd information

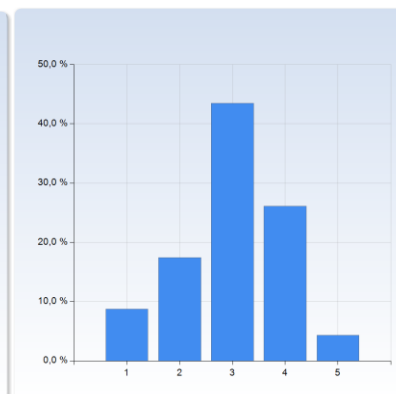
Doktorander

Handledare

Alumner

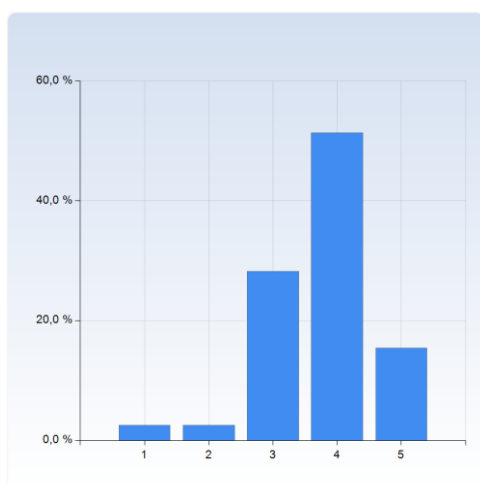
Nyhetsbrevens betydelse för känslan av delaktighet i forskarskolans verksamhet bedöms av doktorander och handledare vara medelstor till stor eller mycket stor. Bland alumnerna tillmäts nyhetsbrevet generellt endast

vara av medelstor betydelse. En orsak till det senare är att nyhershetsbrevet i dess nuvarande regelbundenhet är en relativt ny företeelse.

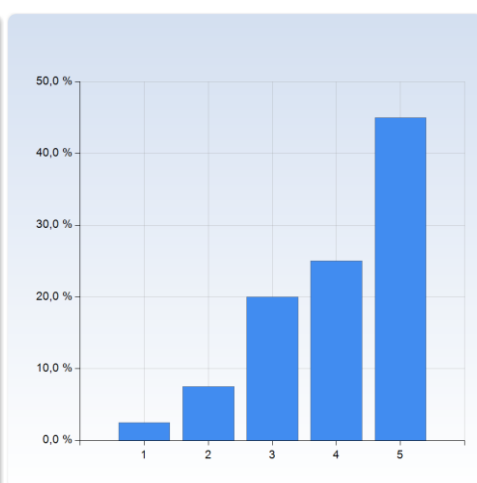
2. Deltagande

2.1 Anser du att de krav på deltagande som ställs av FS är rimliga och relevanta? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”mindre rimliga och relevanta krav” och 5 betyder ”mycket rimliga och relevanta krav”.

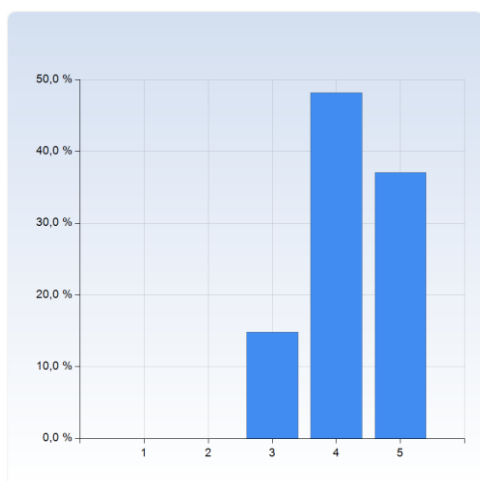
Doktorander

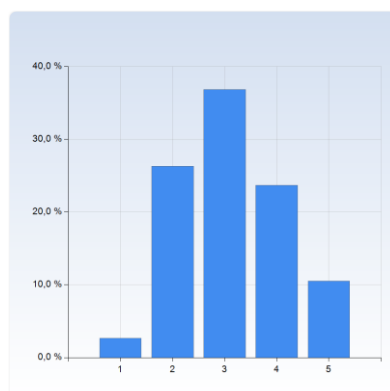
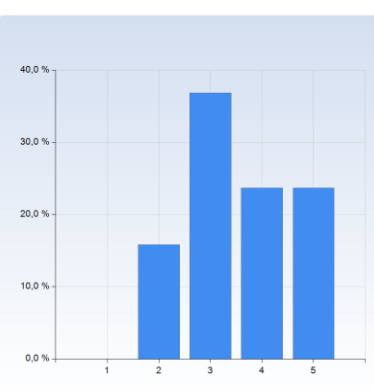
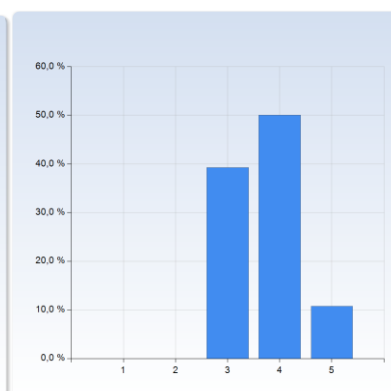
Handledare

Alumner

2.2 Anser du att de krav på deltagande som ställs av FS är klara och tydliga? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”mycket otydliga krav” och 5 betyder ”mycket tydliga krav”

Doktorander*Handledare**Alumner*

Det finns en betydande andel såväl doktorander som handledare och alumner som anser att forskarskolans krav på deltagande är både rimliga och relevanta. En av alumnerna svarar så här: "Ja, generellt sett anser jag det. Ibland var kraven lågt ställda på kurser (men det var i sig inte FS fel). Det bör understrykas att internaten ÄR viktiga och obligatoriska - FS står och faller med detta menar jag." På frågan om de krav på deltagande som ställs är klara och tydliga är svaren mer utspridd även om fler är positiva.

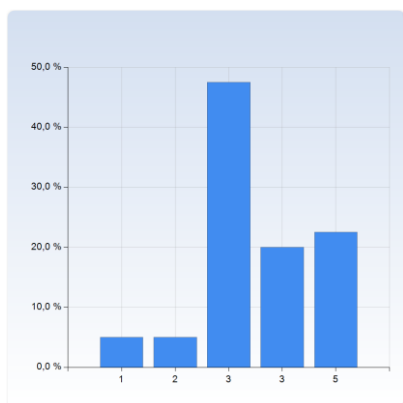
Det finns samtidigt en del kritiska röster. En hel del doktorander säger sig vara osäkra på vilka krav som faktiskt gäller. En doktorand skriver att denne "anser det mycket rimligt att det finns krav på handledare att uppmuntra (och indirekt styra) doktorander mot deltagande, men då "krav" ställs direkt gentemot doktoranderna finns det risk att detta uttryck förtar känslan av att det är en spännande och intressant miljö". En annan menar att denne upplever "kravet på deltagande motsägelsefullt och stressande". En tredje menar att kraven "som ställs på doktoranderna är inte förankrade i doktorandkollektivet utan vittnar om en syn på doktoranderna att de ständigt ska vara "tacksamma". Bland handledare är det framför allt representanter för de nya ämnena som uttrycker tveksamhet. En handledare uttrycker det så här: "Med tanke på att fler och fler doktorander inom forskarskolan inte är doktorander i ämnet historia är det svårt att förstå varför en kurs i historisk teori och metod är obligatorisk för alla." En annan handledare menar att om: "doktoranden kommer från ett annat ämne, som dessutom finansierar utbildningen, och har att följa den allmänna

studieplanen i detta ämne känns det lite kluvet att det ställs krav på deltagande” i så många FS-kurser.

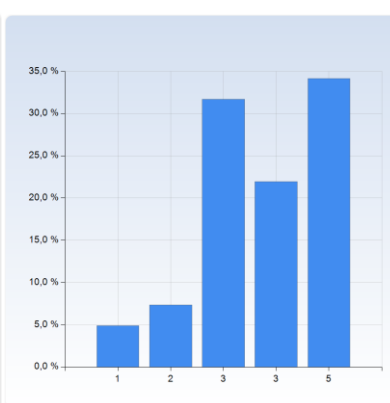
3. Kommunikation.

Hur anser du att kommunikationen och informationsflödet fungerar inom FS? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”mycket dåligt” och 5 betyder ”mycket bra”.

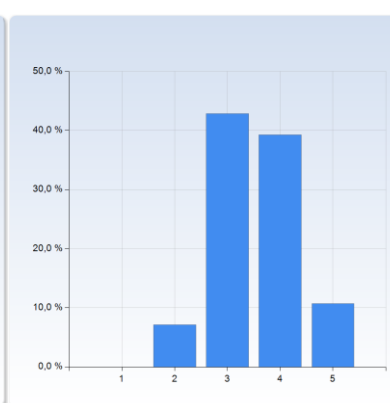
Doktorander

Handledare

Alumner

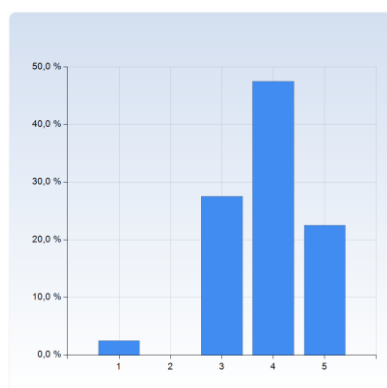

De flesta tillfrågade verkar anse att kommunikationen fungerar ganska bra. Det finns kritiska röster. Såväl doktorander som handledare påpekar att det finns ett uttalat centrum-periferi förhållande vad gäller kommunikationen. En av doktoranderna uttrycker att: ”Vad som blivit smärtsamt påtagligt på senare tid är att Lunds Universitet utgör väldigt mycket av centrum. Vi som sitter på samarbetslärosätena upplever oss nog mer som periferi än någonsin tidigare.” Flera uttrycker missnöje kring bristen på information i frågan om vem som skulle leda FS-verksamheten kommande år. En handledare uttrycker att ”FS är en stor och komplex organisation och i en sådan går det aldrig att informera så att alla känner sig nöjda.” En alumni menar att det snarast var ”[o]m möjligt att undgå informationen, som ofta kom i kopior från 3-4 olika avsändare. En annan av alumnerna uttrycker åsikten att ”LUVIT lämnade (och gör fortfarande) mycket att önska... Men för övrigt fungerade det mycket bra” med kommunikationen.

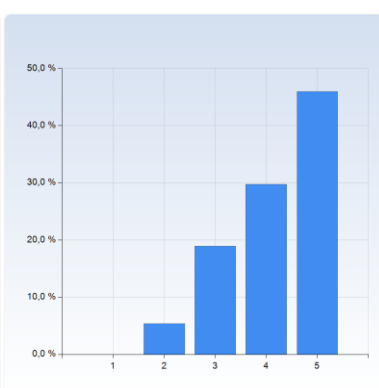
4. Internaten

4.1 Hur pass väl anser du att internaten i sin nuvarande form fungerar i doktorandutbildningen? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”mycket dåligt” och 5 betyder ”mycket bra”.

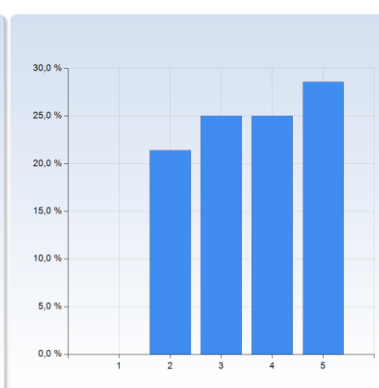
Doktorander

Handledare

Alumner

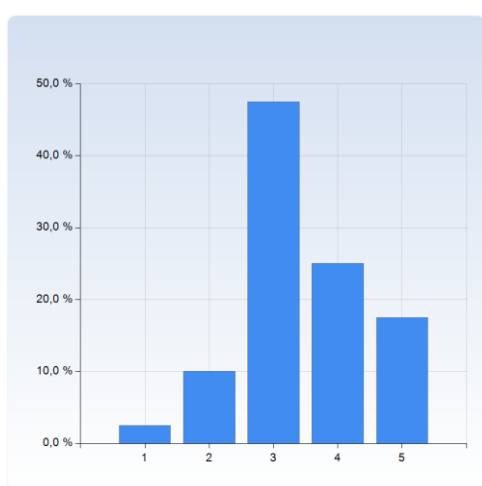
I huvudsak verkar såväl doktorander som handledare och alumner anse att internaten fungerar ganska väl. Det finns kritik från alla de tre grupperna men tyngpunkten är mot att internaten fungerar ganska bra, till bra eller mycket bra. En av doktoranderna menar att internaten i regel fungerar väldigt bra: ”Självklart finns det saker att klaga på men det är relativt små saker och har inte med internatens eller forskarskolans utformning att göra. Att tvingas presentera inför en diversifierad publik (som doktorand) är väldigt nyttigt även om kommentarerna ibland kan vara lite väl långt från ämnet ibland. Men det är en bra del i utbildningen och att isoleras tillsammans under en intensiv tid är väldigt produktiv.” Samma doktorand menar dock att internatens placering på dyra skånska herrgårdar är något som kan ifrågasättas. En annan doktorand är betydligt mer kritisk: ”Intrycket man får av internaten är att de inte är en möjlighet för doktoranderna att lägga fram texter utan en möjlighet för ledningsgruppen, och seniora forskare från andra institutioner, att leva slottsliv på andras bekostnad. Är det inte lite underligt att vi har råd att åka till slott men var tvungna att dra in två doktorandertjänster på grund av att det hade blivit ”fel” i budgeten?” Upplevelsen av dyra internat som lägga på platser som är otillgängliga, särskilt för dem som reser lång, är en återkommande kritik från

doktorandhåll. De internationella internaten framhålls som goda exempel på väl fungerande internat från doktorandhåll. Handledarna är överlag positiva till internaten. De som skrivit kommentarer är framför allt de handledare som inte alls har någon erfarenhet av internaten så långt.

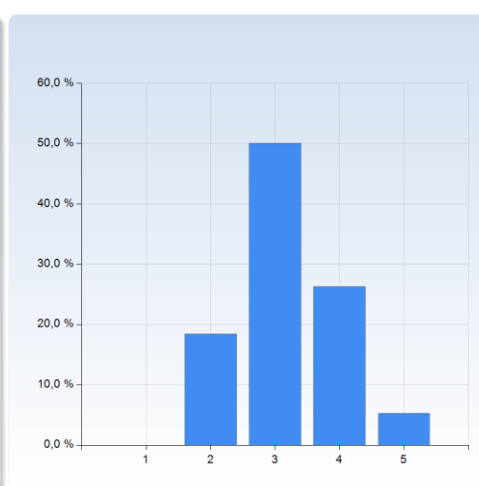
Värt att notera är att alumnerna har en splittrad inställning till internaten. Någon skriver att internaten betytt mycket utifrån ett nätverkande perspektiv: "Stor betydelse att träffas över lärosätesgränserna - kontaktnäten blir oändligt mycket större - något som är mycket viktigt i den postdoktorala tillvaron". En andra alumn menar att internaten: Ibland trevliga socialt, ibland mindre trevliga socialt - deras betydelse för min doktorand UTBILDNING anser jag dock vara ringa." En tredje uttrycker att: Internaten fyllde många viktiga funktioner, de skapade sammanhållning, de gav en kontakter, [...] men textseminarierna var rätt meningslösa [...]. Jag har bra minnen av internaten, men tror inte att någonting som hände där ha satt det minsta spår i den färdiga avhandlingen."

4.2 Hur angeläget anser du det vara att pröva nya former för seminarier/textbehandling på internaten? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder "inte alls" och 5 betyder "våldigt angeläget".

Doktorander

Handledare

Det stora andelen svarande doktorander och handledare är ganska neutrala till frågan om förändring, men det finns en ganska stor andel som menar att det är angeläget att pröva på nya former för seminarier/textbehandling på

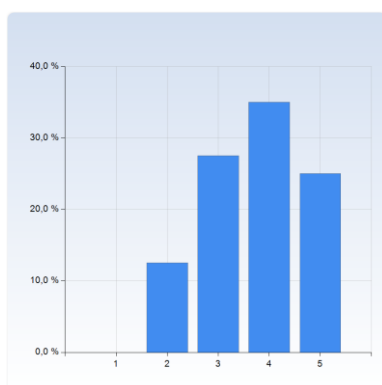
internaten. En av doktoranderna menar att denne "skulle uppleva det värdefullt att ibland istället för textseminarier skapa ett upplägg för exempelvis muntliga presentationer eller seminarier där flera papers eller presentationer ingår inom ramen för ett gemensamt tema". Flera är inne på muntliga presentationer som en möjlig väg fram. Kritiska röster finns som anser att bristen på tydliga instruktioner är ett problem. En doktorand uttrycker att: "Fler kreativa sätt att processa texter vore utvecklande! Gärna diskussioner som inbegriper fler involverade, dvs typ rundabordssamtal med såväl doktorander som seniora forskare."Handledarna uttrycker överlag att de är ganska nöjda med den nuvarande formen men att det alltid går att prova nya vägar.

5. Nätverkande

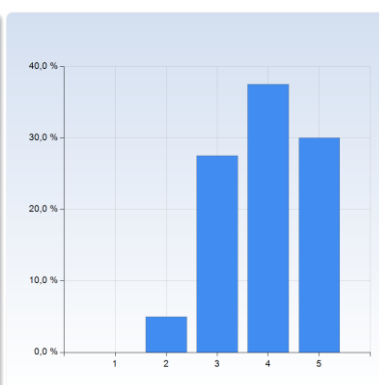
Hur pass viktiga anser du att följande verksamheter inom FS är för att främja nätverkande? Vikta på en skala 1 – 5, där 1 står för "av mycket ringa betydelse" och 5 för "av mycket stor betydelse".

5.1 Gemensamma kurser

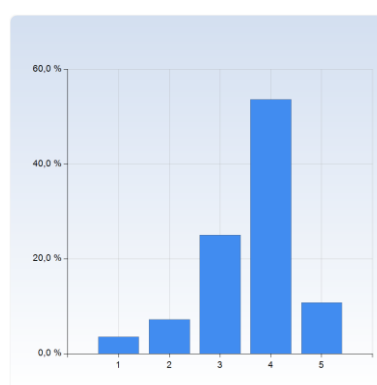
Doktorander

Handledare

Alumner

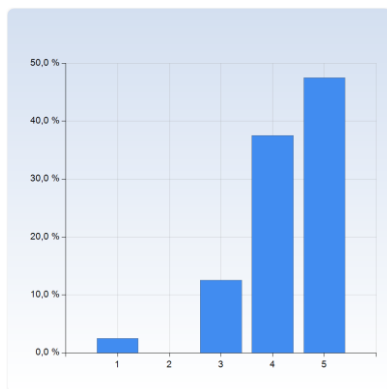

Alla de tre grupperna anser överlag att gemensamma kurser är tämligen viktiga utifrån ett nätverksperspektiv. Hos doktoranderna uttrycks största tveksamhet även om de allra flesta anser att kurserna är viktiga utifrån detta perspektiv. Det senare kan vara ett resultat av att forskarskolan de senaste åren har haft svårt att få temakursverksamheten att fungera

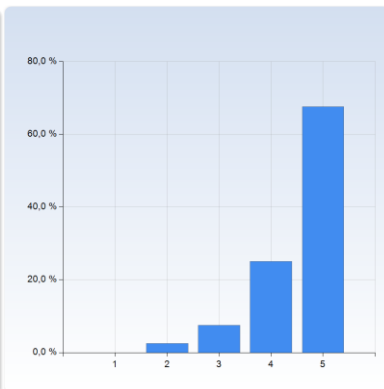
tillfredsställande under de senaste åren. Det har framför allt varit svårt att fylla kursens platser vilket lett till litet kursutbud.

5.2 Internat

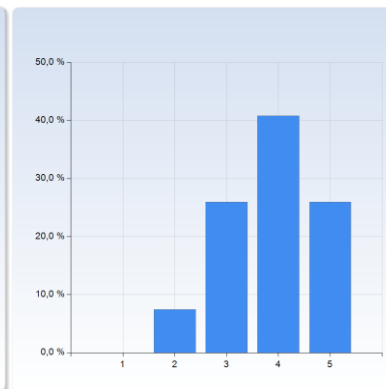
Doktorander

Handledare

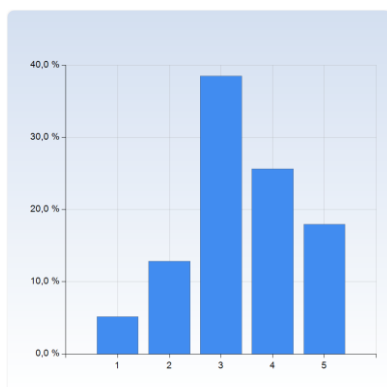
Alumner

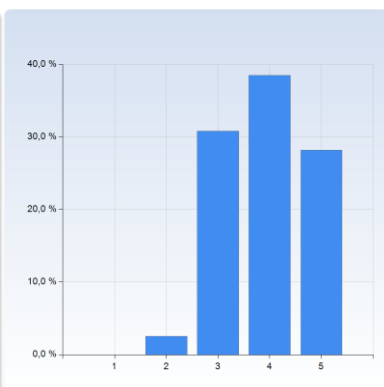
I bland doktorander och handledare anser de allra flesta att internaten har stor eller mycket stor betydelse för nätverksarbetet. Alumnerna instämmer med detta överlag även om det finns en större spridning i åsikterna här. Men som en av alumnerna uttrycker: ”Det var på internaten som man träffades och kunde utbyta erfarenheter och också få relevant information om saker som hände och var på gång.”

5.3 Skrivbordsbyten

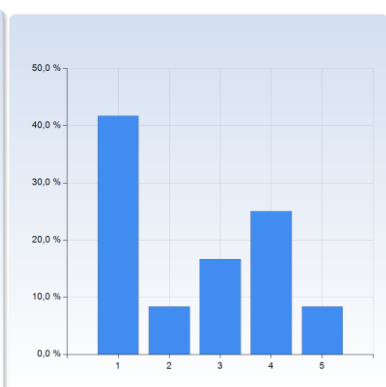
Doktorander

Handledare

Alumner

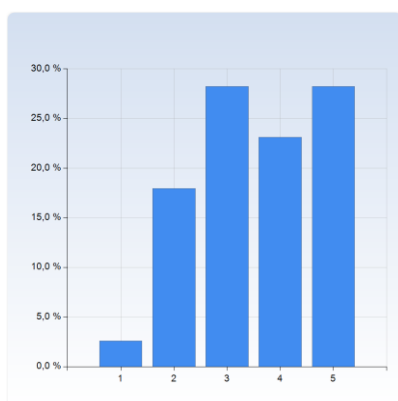

Doktorander och handledare anser överlag att skrivbordsbytena har en viktig nätverkande funktion, även om handledarna är en något mer positiv uppfattning än doktoranderna. Bland alumnerna är tveksamheten större.

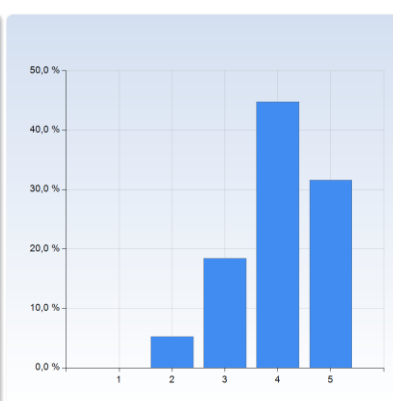
Det senare beror troligtvis på att skrivbordsbytet är ett relativt nytt inslag i verksamheten som få alumner har haft någon möjlighet att delta i. I kommentatorsfältet uttrycker flera alumner just detta. När exempelvis en av alumnerna skriver att: "Inga skrivbordsbyten förekom på den institution jag satt" är det troligtvis så att det var innan denna verksamhet introducerats.

5.4 Mobilitetsstipendier

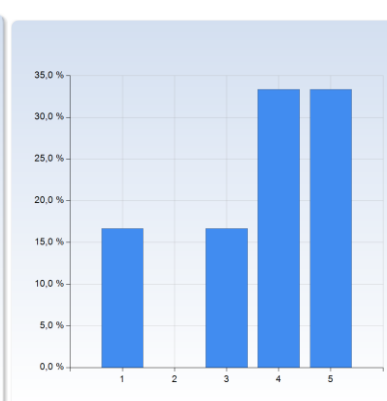
Doktorander

Handledare

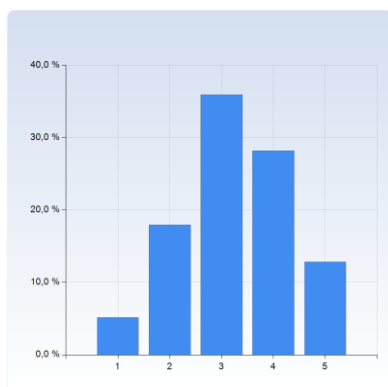
Alumner

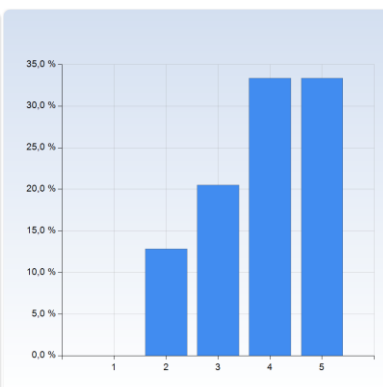
Doktoranderna uttrycker en stor spridning i inställningen till mobilitetsstipendiernas betydelse för nätverkandet. Medan många menar att det har en stor eller mycket stor betydelse finns den en relativt stor grupp som anser att detta inslag i verksamheten har en ganska ringa betydelse. Samma spridning finns till viss del även bland alumnerna. En av doktoranderna skriver att: "Kurser og internater (særlig kursene) er bra for å främja nettverk innenfor Forskerskolan, mens Mobilitetsstipendiet og internasjonale skrivbordsbyten er den beste formen for personlige, mer avhandlings/personlig forskningsmiljøfokuserte." Detta kan till viss del förklara den relativt sett större spridningen i åsikterna kring mobilitetsstipendierna och skrivbordsbytenas betydelse för nätverkandet. Handledarna är mer eniga att mobilitetsstipendiet har en stor eller mycket stor nätverkande betydelse. En handledare menar att "[i]nternationella utbyten är mycket viktiga och bör fortsätta samt utvecklas".

5.5 Samarbetet med York & Bielefeld

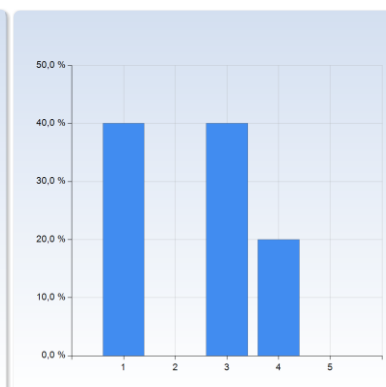
Doktorander

Handledare

Alumner

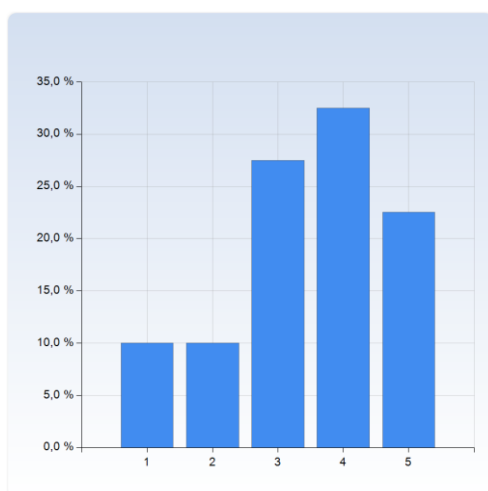
Bland doktoranderna är åsikterna om detta samarbets betydelse utifrån ett nätverkande perspektiv relativt utspridda på skalan. En av doktoranderna i den äldre generationen uttrycker att denne "hoppas och tror mycket på samarbetet mellan York och Bielefeld. Förhoppningsvis tar många av de "yngre" doktoranderna chansen att fara på sådana utbyten." En annan doktorand skriver att: "York och Bielefeld samarbetet är bra, men måste utvecklas med förankring underifrån. Nu känns det som att det sker ganska mycket utanför ens vardag, och utan koppling till våra behov. Det måste vara förankrat i de specifika behov doktoranderna har, istället för att som nu i huvudsak fungera på en institutionell nivå." En tredje doktorand uttrycker att: "Återigen så är problemet att dessa beslut inte är förankrade i doktorandkollektivet utan är skapade utifrån vad ledningsgruppen tycker att doktoranderna ska behöva. Istället för att utgå ifrån doktorandernas önskemål har ledningsgruppen utgått ifrån sina önskemål."

Handledarna är mer positiva i sin inställning. Alumnerna är däremot mer kritiska även om det finns de som tycker samarbetet har ett värde utifrån ett nätverksperspektiv. Detta är samtidigt ett relativt nytt inslag i verksamheten som de flesta inte haft möjlighet att delta i under sin egen forskarutbildning. Ingen av alumnerna uttrycker vidare heller någon skriftlig åsikt kring detta vilket gör att det är svårt att uttala sig om den stora andel som menar att detta samarbete är av mycket ringa betydelse utifrån ett nätverksperspektiv.

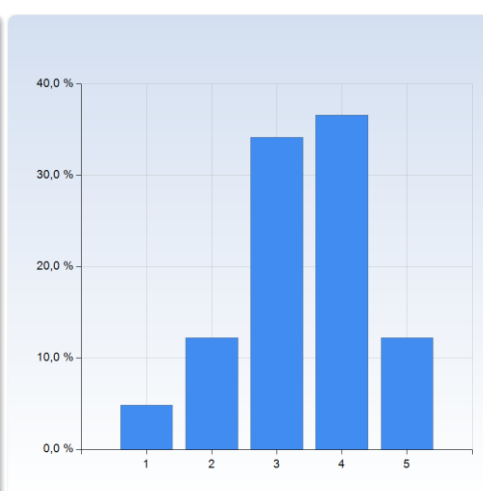
6. Ämnesbreddning/flervetenskap

Vad anser du om FS breddning mot flervetenskap? Är det för- eller nackdelar som överväger och i vilken grad? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder att du anser att nackdelarna kraftigt överväger och 5 att fördelarna överväger stort.

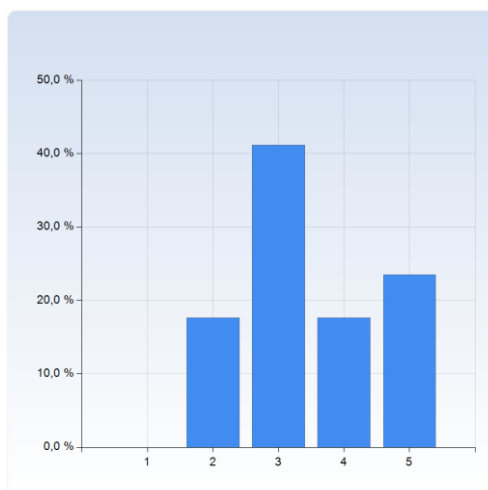
Doktorander

Handledare

Alumner

Såväl doktorander som handledare är överlag positiva till breddningen även om kritiska röster finns. En doktorand menar att denne egentligen bara ser det som en fördel. "För det första så speglar de andra disciplinernas olika inriktningar ett slags kontrast som BÖR göra historieämnet tydliga. Genom läsa papers och se hur etnologer eller antikare jobbar, blir det tydligare för

mig (som historiker) vad jag sysslar med. För det andra så ställs från högre instanser allt oftare och tydligare krav på mångvetenskapliga samarbeten. Om vi ska kunna göra allvar av det så måste samarbeten börja tidigt, på så vis tror jag forskarskolan är en ypperlig sådan instans.” Det finns samtidigt en oro att historieämnet trängs tillbaka. En doktorand menar att denne ser det som ”en uppenbar risk att historieämnet tappas bort - vilket jag upplever att det till stor del redan gjort. Mycket tror jag beror på att man inte explicit diskuterar vad flervetenskap innebär, inte minst vad det innebär för historievetenskapen och för de historiker som forskarskolan utbildar.” Flera av doktoranderna är inne på att breddningen utifrån ett sådant perspektiv kan ses som en möjlighet. ”Historia är redan ett spretigt ämne. Så därmed inga problem. Samtidigt är det ett problem om själva "historia" i forskarskolan blir allt, och därmed urvattnat. Vad jag skulle se som angeläget och behövligt är en (förnyad) diskussion om vad historia "är". Vad innebär ett historiskt perspektiv? Denna diskussion borde kunna stimuleras av breddningen.”

Handledarna uttrycker att breddningen i det stora hela fungerar. Samtidigt finns även här en rädsla att historieämnet försvinner. En handledare uttrycker det som att: ”FS har genom breddningen blivit lite spretigare och svåröverskådlig. Diskussioner av andra ämnens paper blir ibland svåra för man vet för lite om deras metoder och forskningskontext. Samtidigt känns det inspirerande med andra ämnen. Och av strategiska skäl var breddningen absolut nödvändig, därför känns den okej.” En annan handledare menar att: ”Fördelarna överväger av princip. Om de överväger i praktiken är helt avhängigt av om man inom forskarskolan är beredd att anpassa verksamheten och styrningen av den efter att det inte längre är en forskarskola i ämnet historia. Hittills är det inte så mycket som tyder på det. Man släpper in doktorander från andra ämnen, men släpper inte in någon annan i kontrollen över och styrningen av forskarskolan.”

De flesta alumner uttrycker att breddningen skedde efter deras tid inom FS och att de därför inte har någon praktisk erfarenhet av detta. En av alumnerna menar dock att: ”Den tidigare kulturhistoriska inriktningen får

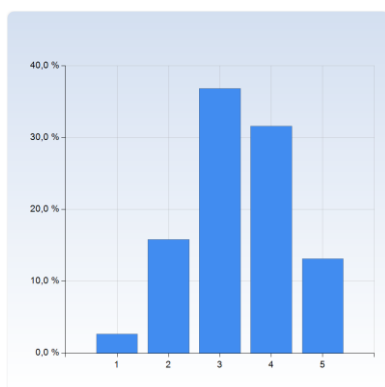
ses som väldigt smal, sett i relation till all forskning som bedrivs i Skandinavien med historiskt perspektiv. Det är därför nyttigt med en breddning för att ge nya doktorander perspektiv på sin forskning.” Även bland alumnerna finns uppfattningen att historieämnet riskerar att få stå tillbaka: ”Från historikernas perspektiv tror jag att det är en nackdel, medan fakulteten har fördel av det flervetenskapliga perspektivet”.

7. Internationalisering

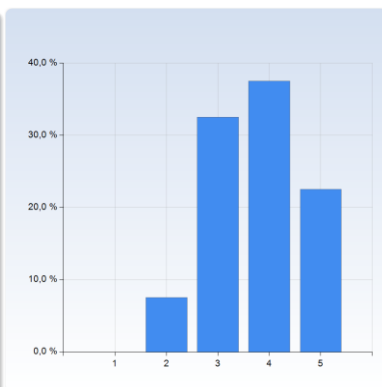
Hur viktiga anser du att följande verksamheter är för doktorandutbildningens internationalisering? Ange på en skala 1 – 5, där 1 står för ”oviktigt” och 5 betyder ”mycket viktigt”.

7.1 Nordiska skrivbordsutbyten

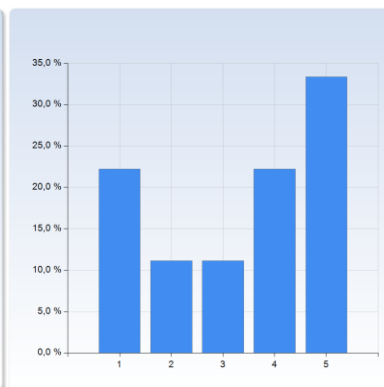
Doktorander

Handledare

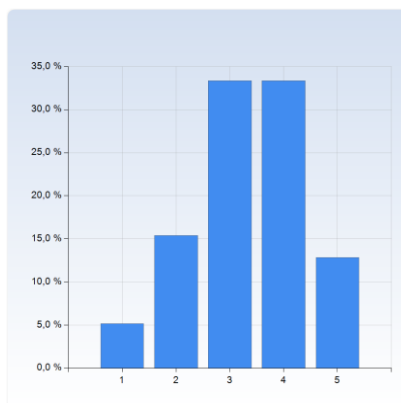

Alumner

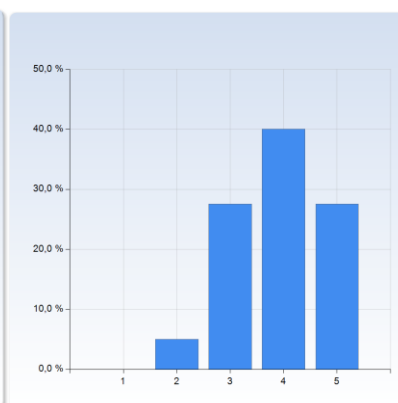

7.2 Skrivbordsutbyten med York och Bielefeld

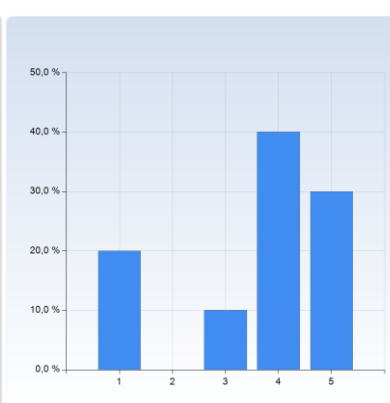
Doktorander

Handledare

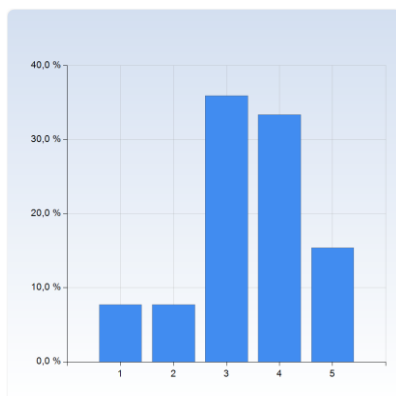

Alumner

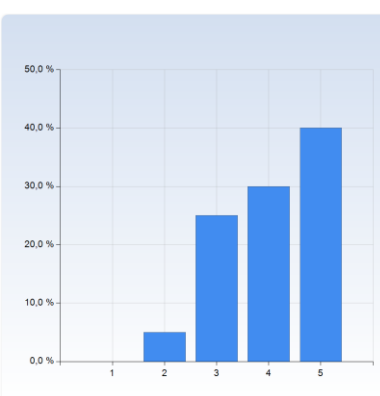

7.3 Doktorandkonferenser tillsammans med York och Bielefeld

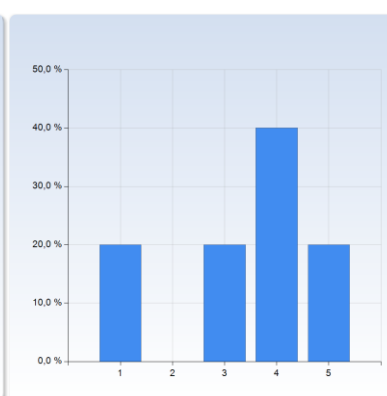
Doktorander

Handledare

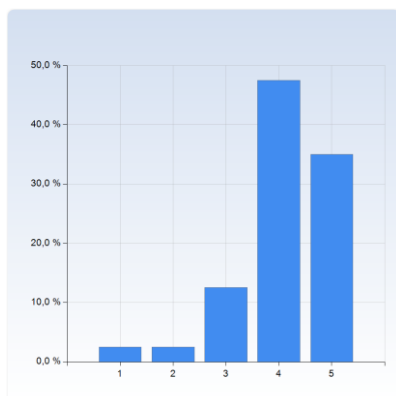

Alumner

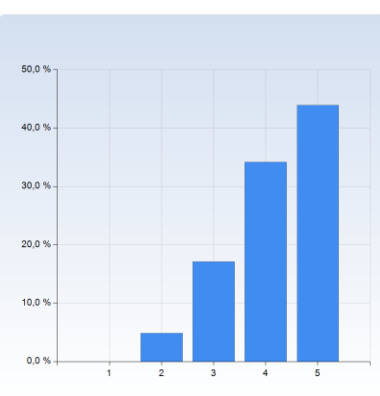

7.4 Internat med internationella gäster som föreläsare och kommentatorer med inriktning på internationell publicering

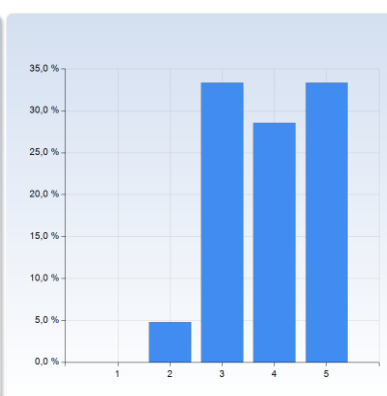
Doktorander

Handledare

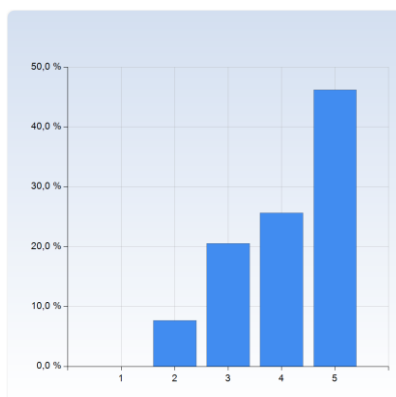

Alumner

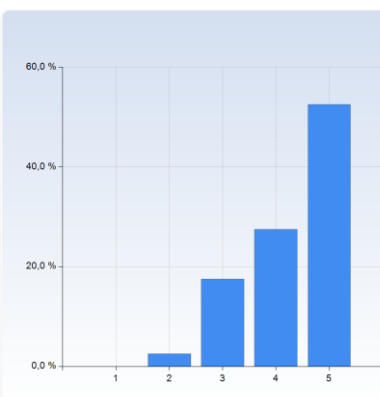

7.5 Mobilitetsstipendium

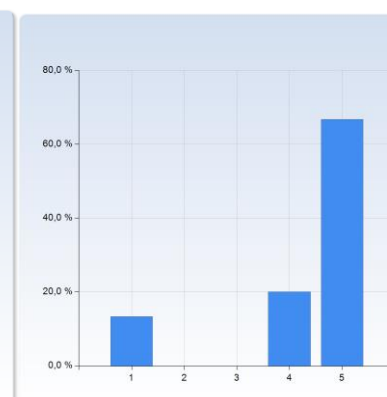
Doktorander

Handledare

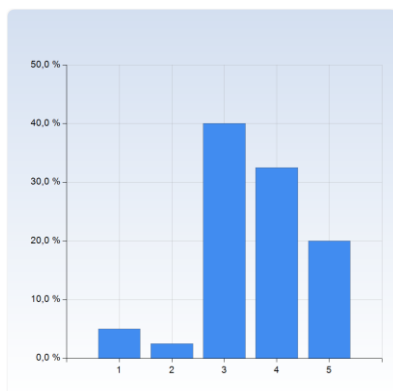

Alumner

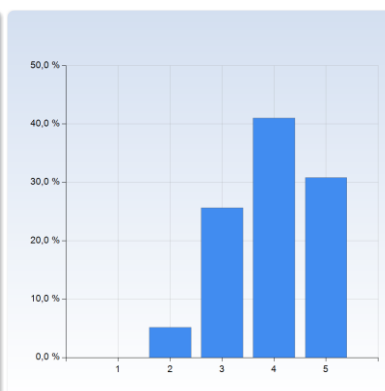

7.6 Temadagar med internationella föreläsare och tutorials

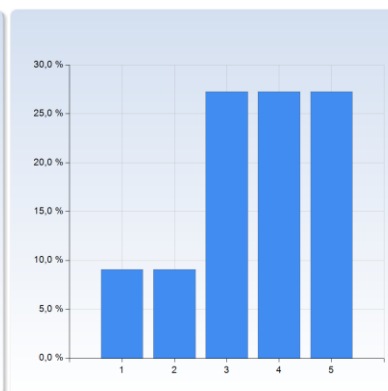
Doktorander

Handledare

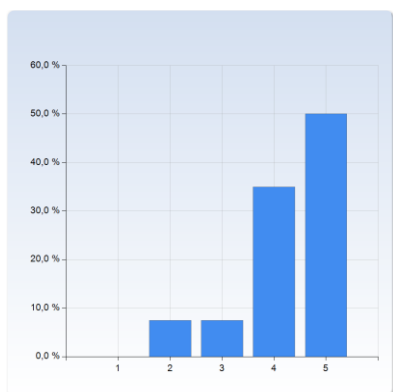

Alumner

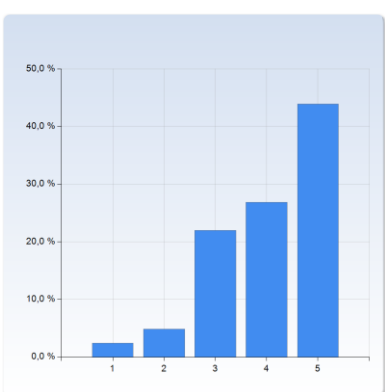

7.7 Individuella medel för deltagande i internationella konferenser

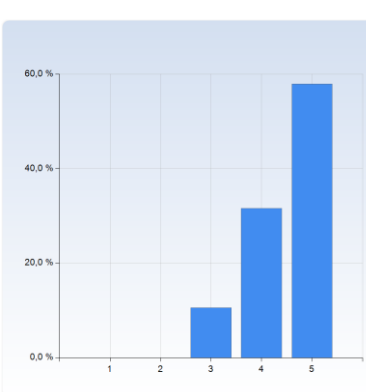
Doktorander

Handledare

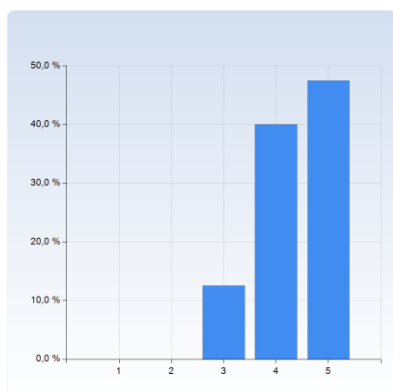

Alumner

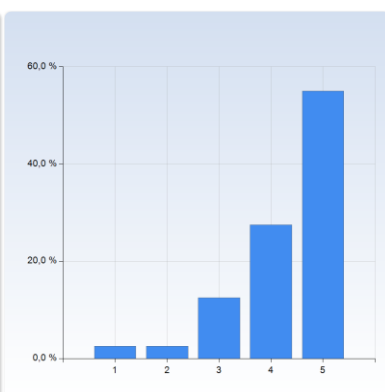

7.8 Språkgranskning i samband med internationell publicering

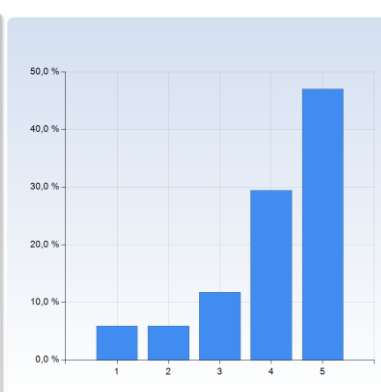
Doktorander

Handledare

Alumner

Doktoranderna tycks överlag anse att den internationaliserande verksamhet som bedrivs av FS idag är viktig eller ganska viktig. Särskild de internationella internaten och språkgranskning av texter upplevs viktiga. En doktorand menar att: "Överlag är det bra att forskarskolan skapar nätverk". Samma doktorand menar att det är bra att finnas med i olika sammanhang vilket gör det viktigt med mobilitetsstipendier och medel för egna konferenser. Individuella medel för deltagande i internationella konferenser rankas högt. En annan doktorand menar dock att: "Individuella medel/stipendier kan ju säkert vara viktiga för den enskilda doktoranden, men för forskarskolan som helhet vet jag inte vad det har för betydelse?" Samtidigt som doktoranderna överlag tycks nöjda med internationaliseringsarbetet finns kritiska röster. En doktorand uttrycker det så här: "Återigen så är det lite utrymme för doktoranden att skapa sig ett eget internationellt nätverk och kunna ta egna initiativ för att skapa detta nätverk. Om en doktorand faktiskt försöker ta till vara på de få chanser som forskarskolan ger så kan doktoranden bli nekad eftersom doktoranden har 'förverkat sin chans' på grund av att de exempelvis redan har haft en text språkgranskad." Samme doktorand uttrycker även kritik gentemot samarbetet med York och Bielefeld: "De täta kontakterna med exempelvis York och Bielefeld är till viss del problematiska eftersom de socialiserar doktoranderna till ett nätverk, en historiesyn och en form av forskning. Dessa nätverk låter inte doktoranderna att faktiskt bli självständiga utan socialiseras till en homogen grupp av historiker."

Handledarna anser överlag att verksamheterna som FS bedriver är viktiga doktorandutbildningens internationalisering. "För en forskarkarriär är detta helt centralt" menar en handledare. En annan menar dock att: Resebidrag och bidrag till språkgranskning finns det möjlighet att få från andra fonder. Forskarskolans medel bör inte gå till det." Samme handledare menar samtidigt att: "[e]n annan sak gällande internationalisering är att om man på allvar vill ha en kan man inte fortsätta insistera på att utbildningen ska vara på svenska.

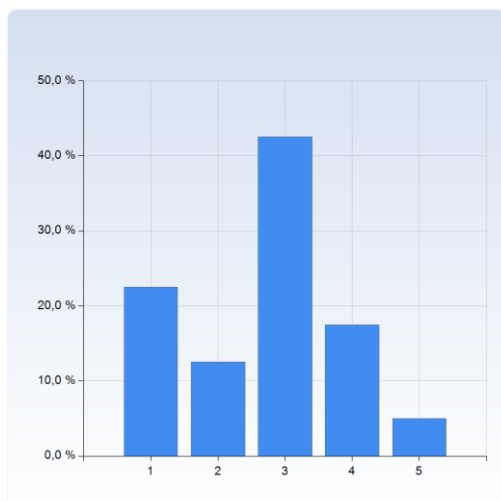
Även alumner uttrycker åsikten att verksamheterna som FS bedriver är viktiga doktorandutbildningens internationalisering. En av alumnerna

skriver exempelvis att: "Sammantaget erbjuder FS idag en mycket bra grund för internationalisering - att BARA åka på konferenser själv är för begränsande (även om det i sig är viktigt) och det kan doktorander göra även UTAN FS. Men se på det smörgåsbord som erbjuds - som annars inte hade funnits..." En annan menar att situationen såg helt annorlunda ut på dennes tid: "Skrivbordsbyten, mobilitetsstipendier och internationellt samarbete kom till efter min doktorandtid. Tvingades ordna kontakter själv. Trots att jag är en av få doktorander med helt utländskt ämne har jag aldrig fått någon hjälp från forskarskolans sida med att ordna kontakter. Endast finansiellt stöd för att åka på konferens."

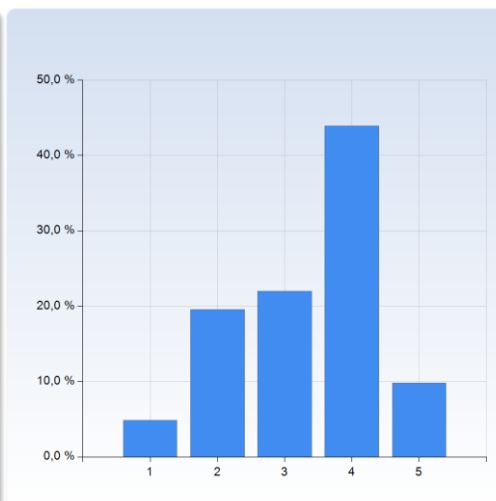
8.Handledning

8.1 I vilken grad för du och din handledare/doktorand samtal om verksamheten inom FS? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder "i mycket liten grad" och 5 betyder "i mycket hög grad".

Doktorander

Handledare

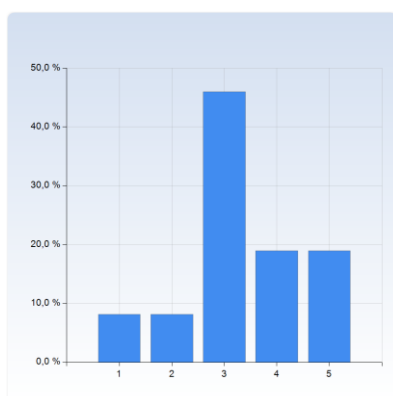

Uppfattningen om hur mycket FS verksamheten diskuteras i samband med handledning skiljer sig något mellan doktorander och handledare. Bland doktorander uppger en relativt stor grupp att det förekommer i liten grad. Många handledare är tvärtom av uppfattningen att detta sker i hög grad. En av doktoranderna uppger att: "Vi har knappt samtal om det alls, tror vi båda två är för underinformerade. Det är mest som något jag håller på med

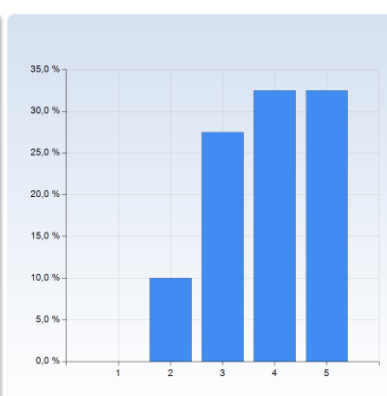
parallellt, detta med FS. En handledare menar dock att: "I min handledning har det knappast varit skillnad på FS:s och institutionens verksamhet; samtal om fouth har inneburit samtal om FS."

8.2 Hur ser du på principen att handledare och biträdande handledare i förekommande fall finns vid olika lärosäten? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder "det orsakar stora problem" och 5 betyder "det orsakar inga problem".

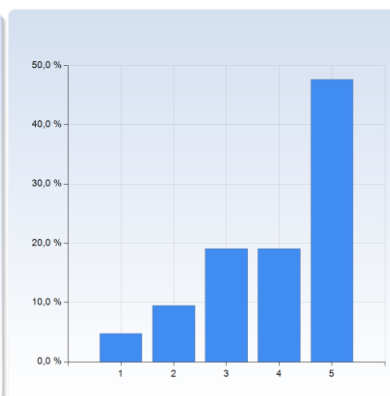
Doktorander

Handledare

Alumner

För de flesta doktorander tycka principen gällande bihandledare inte orsaka några mer omfattande problem även om det finns sådana. Att ordna med fysiska möten verkar vara ett sådant återkommande problem. En av doktoranderna skriver att: "Det har fördelen att man får bredare handledning, och möjlighet till input från flera miljöer. Men de logistiska problemen är mycket stora - otydlighet om hur man skall ses och samtala gör att viktig handledning uteblir." En annan doktorand uttrycker att denne "tycker att det är en bra princip, men att man ska vara flexibel med detta vid behov. Det är mycket viktigare att doktoranden trivs med sinahandledare och får bra och relevant feedback än att man upprätthåller en förhandsbestämd ordning." Samme doktorand menar att det ibland ges "intrycket av att ledningen ser doktoranderna som en resurs för handledarna istället för tvärtom." En annan doktorand uttrycker att det "[f]ungerar bra men har uppenbart gjort att yngre forskare sorteras bort som handledare vilket är tråkigt och gör att man går miste om vissa erfarenheter." Ämneskompetens är en återkommande synpunkt: "Kraven på

bihandledare inom forskarskolan har så vitt jag vet skärpts, vilket jag tycker är synd. Jag tycker det vore bra om doktorander i samband med huvudhandledare hade möjlighet att bestämma den mest lämpliga bihandledare oberoende av lärosäte. Jag har intryck av att en del nästan inte använder sig av sin bihandledare vilket är synd.”

Handledarna är övervägande del positiva till förfarandet med biträdande handledare på annan institution även om kritiska röster finns även här. En handledare menar att denne ”anser att denna princip är fundamental för själva verksamheten på forskarskolan, den ger högre kvalité, motverkar nepotism och skapar bredare nätverk.” En annan handledare menar samtidigt att: ”Det är motiverat framför allt om man måste söka sig till annat lärosäte för att få den expertis som behövs. I normalfallet är det mest fruktbart att alla arbetar i samma miljö och har tät kontakt.”

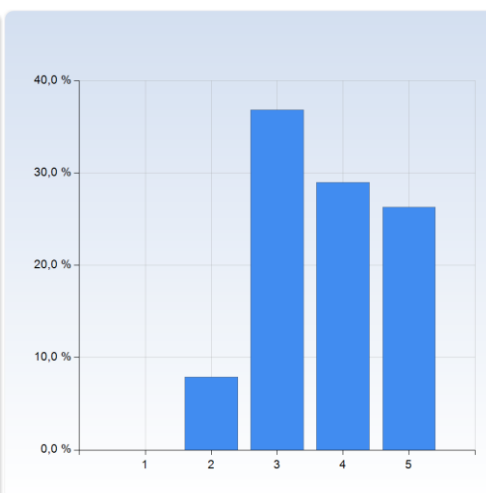
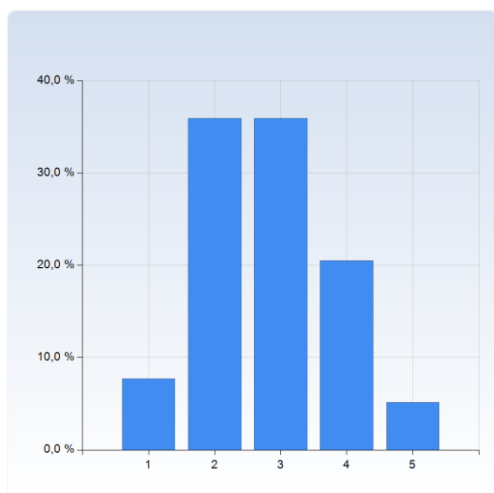
Det finns en stor grupp bland alumnerna som uttrycker åsikten att principen att handledare och biträdande handledare i förekommande fall finns vid olika lärosäten inte orsakar några större problem.

9. Doktorandinflytande

Hur pass väl anser du att doktorandinflytandet är tillgodosett inom FS? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”mycket dåligt” och 5 betyder ”mycket bra”.

Doktorander

Handledare

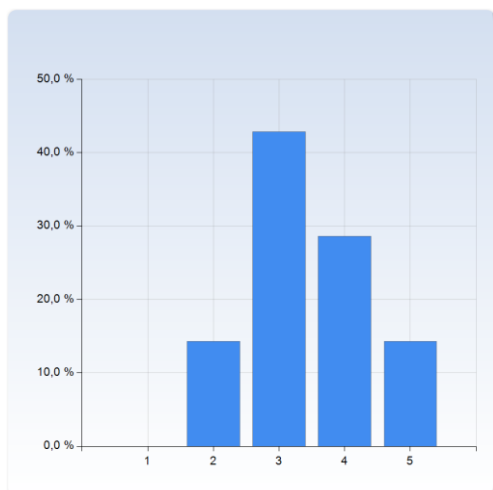

Det finns en kritisk uppfattning ibland doktoranderna angående inflytande. En doktorand menar att denne "upplever en motvilja mot att lyssna till doktoranders förslag. Det verkar som att representanterna i Samarbetsrådet mest för informationer vidare snarare än har möjlighet att påverka forskarskolan. Jag upplever demokratin som slumpmässig och att det är oklart var, när och av vem beslut fattas." En annan kritik handlar om Lunds förhållande till de andra lärosätena inom samarbetet. En doktorand menar att: "Doktoranderna vid Lunds universitet har störst inflytande bland forskarskolans doktorander. Däremot är det mer oklart om det finns ett reellt doktorandinflytande." En annan doktorand är än mer kritisk: "Eftersom det hela tiden poängteras att "beslut fattas i Lund", måste inflytandet anses vara undermåligt. Vi doktorander från andra lärosäten har alltså ingen möjlighet till inflytande i dessa beslut - vilket väl är tveksamt om det lever upp till Högskoleförordningens krav på studentinflytande." Samtidigt finns det doktorander som uppger sig vara nöjda med inflytandet. Det faktum att alla lärosäten numera har en representant i samarbetsrådet lyfts fram som någonting positivt liksom de nyligen införda dialogmötena.

Handledarna uttrycker att det är svårt för dem att uttala sig i denna fråga. En handledare uppger att denne "vet att det finns missnöje men jag menar att det finns kanaler om doktoranderna vill använda dem." En annan menar att: "Sedan det infördes möten mellan doktorander och ledningsgruppen borde inflytandet vara bra. Ledningsgruppen försöker verkligen att lyssna på doktoranderna och tillgodose deras behov." Baserat på den sammantagna bedömningen uppger det stora flertalet handledare att de bedömer doktorandernas möjlighet till inflytande som bra eller mycket bra.

Alumner

Hur pass väl anser du att doktorandinflytandet var tillgodosett inom FS? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder "mycket dåligt" och 5 betyder "mycket bra".

Alumnerna tycks överlag vara av åsikten att doktorandinflytandet relativt bra tillgodosätt under deras tid inom FS. Endast en kommentar har lämnats: ”I många fall har det funnits en märklig attityd mot doktorander från seniora forskare, där doktoranderna jämföras med studenter och inte sett som kollegor och arbetskamrater. Den skillnad jag upplevde den dagen jag disputerade och plötsligt blev behandlad som en vuxen kändes helt orimlig, jag var vuxen både dagen innan och efter och hade varit det ett bra tag i alla sammanhang utom just Forskarskolan/Historiska institutionen.”

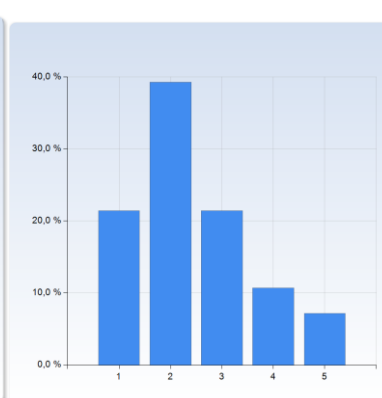
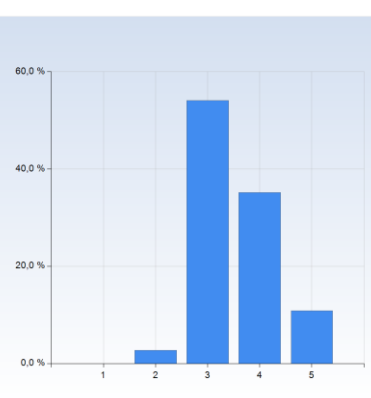
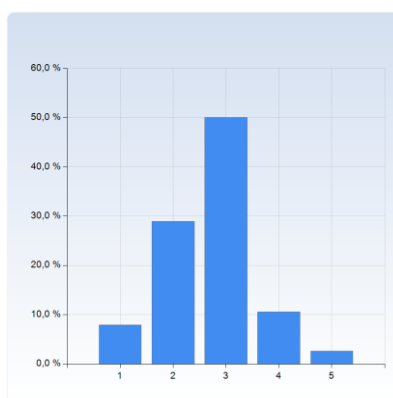
10. Arbetsmarknad

10.1 Hur pass väl tycker du att FS förbereder doktoranderna på den postdoktorala tillvaron? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”mycket dåligt” och 5 ”i fullt tillräcklig grad”.

Doktorander

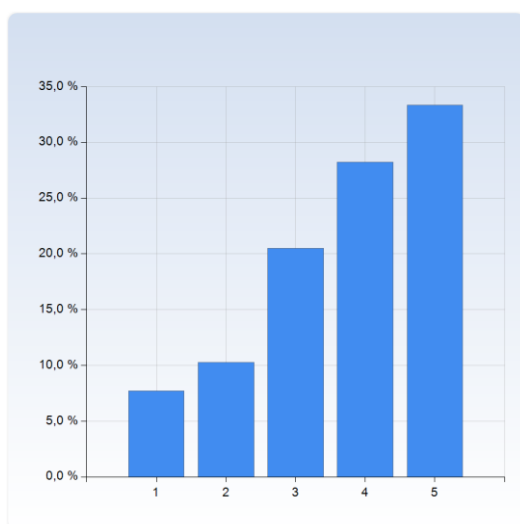
Handledare

Alumner

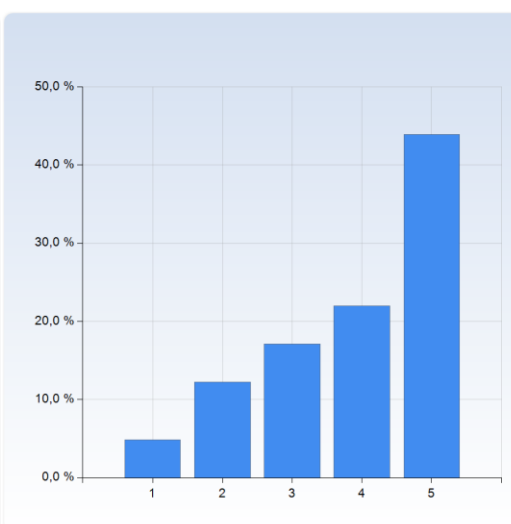

10.2 Tycker du att FS bör satsa på att informera doktoranderna om arbetsmarknaden för disputerade även utanför den akademiska världen? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”nej, det är inte nödvändigt” och 5 betyder ”ja i högsta grad”.

Doktorander

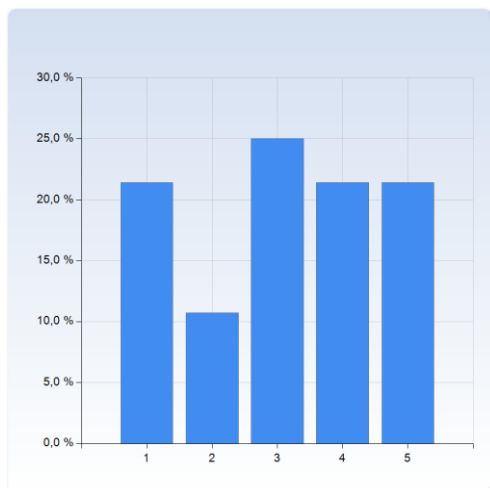
Handledare

Det finns bland såväl doktorander som handledare en tydlig uppfattning att FS bör satsa på att informera doktoranderna om arbetsmarknaden för disputerade även utanför den akademiska världen. ”Mer behöver göras”, menar en av doktoranderna, ”[d]et gäller både karriärer inom universitetet men framförallt vad gäller möjligheter utanför universitetet.” Det efterfrågas således kunskaper om arbetsmarknaden såväl inom som utanför akademien. En av doktoranderna menar ”att vi måste börja prata seriöst om sammanläggningsavhandlingar, eller i alla fall fokusera på att skriva artiklar parallellt med avhandlingen, om vi ska vara konkurrenskraftiga utanför Skandinavien.” Men det finns även uppfattningen att detta är något som FS inte borde syssla med: ”Som doktorand i historia har man valt en oviss yrkesbana. Den som inte har en yrkesexamen vid sidan om doktorsexamen har ingen bred väg att vandra efter disputation utan måste försöka hitta en egen lösning på sin situation. Inga satsningar från FS är tillräckliga för att tillfredsställa den doktorand som inte har insett detta. Därför bör inte FS, enligt min mening, försöka ta ansvar för detta genom att hålla

arbetsmarknadsdagar.” Samma doktorand menar att FS istället ska lägga allt fokus på att göra själva tiden som doktorand så givande som möjligt.

Alumner

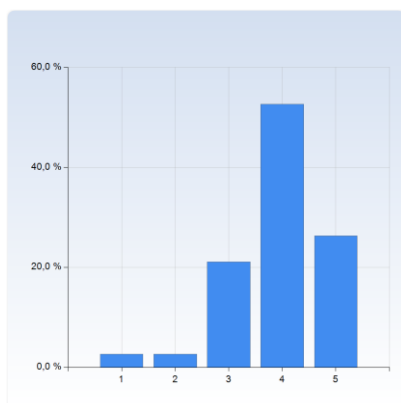
Alumnerna har en mer delad mening i frågan om FS bör satsa på att informera doktoranderna om arbetsmarknaden för disputerade även utanför den akademiska världen. De har samtidigt mycket att säga i denna fråga. En av de alumner som föresopåkar detta menar att: ”Ambitionen har alltid funnits där - jag minns möten med alumnis arrangerade av FS vars erfarenheter var värdefulla. FS kan heller inte väja för att berätta om den tuffa arbetsmarknaden - forskarutbildning garanterar INTE arbete inom högskolan - det måste lyftas fram tydligt. MEN, utbildningen ger kunskaper och förmågor som är användbara i många olika professionella sammanhang.” En annan av alumnerna uttrycker sig så här: ”Det jag inte fattade som doktorand var att när man är klar, så börjar ett helt nytt spel. Man blir jättebra på fia med knuff på fyra år, men sen börjar monopol. Jag tror att frågan om vad som händer sen måste diskuteras me[r]. Om den gjorde det, så lyckades jag inte tillgodogöra mig informationen.” Även bland alumnerna finns åsikten att det är avhandlingsarbetet som bör ligga i fokus och att hela arbetsmarknadsfrågan – särskilt den utanför akademien ligger utanför det FS ska syssla med: ”De som jobbar utanför universitetet efter avhandlingen är färdig gör det för att de har byggt upp egna nätverk och har andra kunskaper som de har förvärvat på annat ställe. En doktorandutbildning

ska bara syfta till att skapa bra forskare. Möjligen borde FS gör mer för att förbereda sina doktorander på livet som forskare.”

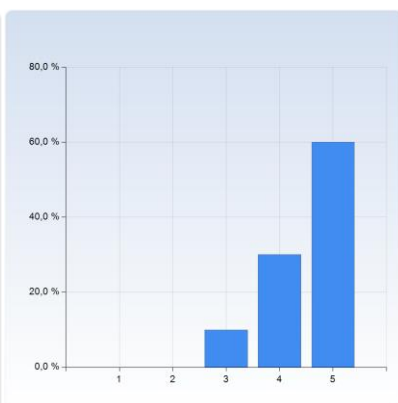
11. Utbildningens kvalitet

I vilken grad anser du att FS bidrar till en god forskarutbildning? Ange på en skala från 1 – 5, där 1 betyder ”i mycket ringa grad” och 5 ”i mycket hög grad”.

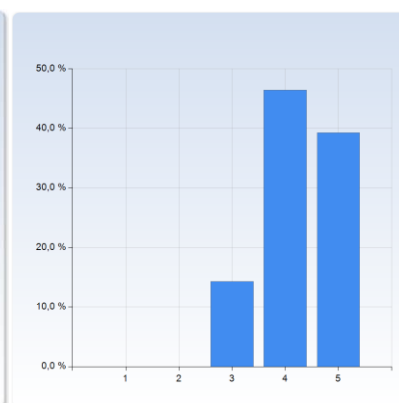
Doktorander

Handledare

Alumner

Såväl doktorander som handledare och alumner anser generellt att FS i hög eller mycket hög grad bidrar till en god forskarutbildning. En doktorand uttrycker att FS för denne varit ”väldigt värdefull, inte minst vad gäller att skapa kontakter och sammanhang. Den möjliggör förstås också insyn i den akademiska världen och kan ge en bredare uppfattning på möjliga forskningsområden och möjliggör anknytningar mellan lärosäten.” En annan doktorand menar att ”fler möjligheter tillhandahålls av FS än i, mig veterligen, någon annan forskarskola i historia i Europa.” En tredje menar att [f]orskarskolan är viktig. Vi behöver mer nätverk, mer kursmöjligheter och inte minst lyfta blicken från det enskilda lärosätet ibland.” Samma doktorand tillägger att med ”större lyhördhet för doktorandernas behov (både lunda- och övriga!) skulle den kunna vara ännu viktigare.” Från handledarna framförs att [s]atsningarna på internationalisering och tvärvetenskaplighet samt kursernas höga kvalité säkrar en mycket bra doktorandutbildning”. Alumnerna är lika positiva. ”De resurser och den

generositet och anpassningsbarhet som forskarskolan visat liknar inget annat jag sett inom svensk forskarutbildning.”

Sammanfattning

I det följande avsnittet sammanfattas resultaten från de självvärderande undersökningarna utifrån samma delområden som i samtalen och enkäterna:

- delaktighet
- deltagande
- kommunikation
- internat
- nätverkande
- ämnesbreddning/flervetenskap
- internationalisering
- handledning
- doktorandinflytande
- arbetsmarknad
- utbildningens kvalitet

Sammanfattningen av respektive delområde avslutas med åtgärdsförslag.

Delaktighet

Upplevelsen av delaktighet beskrivs överlag som god. Att ingen skillnad görs mellan doktorander anställda av fakulteter och anställda av forskarskolan ses som en fördel av såväl doktorander som handledare. Många av de aktiviteter som forskarskolan bedriver bidrar till en god känsla av delaktighet. Särskilt introduktionsdagarna, de återkommande internaten och de gemensamma kurserna som alla doktorander förväntas läsa under det första året framstår som viktiga utifrån ett delaktighetsperspektiv. Samtidigt finns ett centrum-periferi förhållande mellan Lund och övriga lärosäte i samarbetet – och då särskilt gentemot Linnéuniversitetet och Södertörns högskola – som upplevs negativt av många doktorander som inte har placering i Lund. De senare upplever samtidigt att de alltid förväntas ställa upp på olika aktiviteter just på grund av att de befinner sig i Lund. Denna upplevelse av ett centrum-periferi förhållande har att göra med att det är universitet i Lund som är den det lärosäte som ansvarar för forskarskolans

verksamhet. Här finns den verksamhetsansvarige och ledningsgruppen placerad och härifrån bedrivs den dagliga verksamheten. Det är dock mycket olyckligt att detta organisatoriska förhållande och dess konsekvenser så tydligt upplevs negativt av doktoranderna i den verksamhet som forskarskolan bedriver. Det riktas även kritik från doktorander utifrån genus- och klassperspektiv där samtalsordningen inom forskarskolan inte tillräckligt tar hänsyn till sådana perspektiv. Att doktorander av sådana orsaker känner sig mindre delaktiga är något som forskarskolan bör arbeta aktivt med framöver. Negativt utifrån ett delaktighetsperspektiv är de slitningar som doktorander upplever uppstå mellan det egna lärosätets och forskarskolans krav. Det är därför viktigt med en kontinuerlig dialog mellan forskarskolans ledning och lärosätenas representanter angående detta. I bland handledarna finns en utbredd känsla av att inte vara särskilt delaktig i forskarskolans verksamhet. Det senare gäller särskilt de biträdande handledare som mer sällan blir inbjudna att delta i olika aktiviteter. Särskilt viktigt är det att engagera även de biträdande handledarna under det första året av den handledda doktorandens forskarutbildning genom att aktivt bjuda in dem till introduktionsdagar och PM-internat. Handledarna är en nyckelgrupp för en väl fungerande forskarutbildning och forskarskolan bör därför vinnlägga sig om att göra dessa än mer delaktiga i verksamheten.

Forscarskolan bör arbeta aktivt för:

- att öka delaktighet och motverka utanförskap i forskarskolans doktorandgrupp oavsett lärosäte eller ämne.
- att motverka att forskarskolans och lärosätenas olika verksamheter leder till negativ stress för doktoranderna.
- att i än högre grad än idag inkludera handledare och biträdande handledare i forskarskolans verksamhet samt genomföra särskilt riktade aktiviteter till dessa för att stärka deras delaktighet.
- att på olika sätt uppmärksamma inom akademien rådande och negativt upplevda normerande samtalsordningar.

Deltagande

Det finns väl förankrad uppfattning att forskarskolan erbjuder ett brett utbud av bra aktiviteter. Doktorander, handledare och alumner är på det hela taget överens om att de krav på deltagande som ställs av forskarskolan är tydliga, rimliga och relevanta. Upplevd brist på deltagande bedöms framför allt vara ett utslag av tidsbrist. Även familjesituationen för doktorander med små barn bedöms utgöra ett hinder för deltagande i sådant som skrivbordsbyten och längre internationella utbyten såsom mobilitetsstipendier. En god framförhållning med datum för internat och kursperioder är viktigt för att doktorander i samråd med sina handledare ska kunna förhålla sig till forskarskolans verksamhet i de individuella studieplanerna. Det finns en uppfattning hos doktorander och handledare att forskarskolan skulle kunna vara tydligare kring vilka krav som faktiskt ställs på doktorander med avseende på deltagande. Särskilt kraven på deltagande i samband med kurser upplevs som alltför lågt ställda. Även på internaten upplevs kraven på aktivt deltagande vara alltför lågt ställda. Det finns samtidigt en risk för att alltför hårt ställda krav på deltagande upplevs som stressande. En sådan stress kan även uppstå för doktoranderna i mötet mellan kraven från det egna lärosätet och forskarskolan. Handledare uppger att de tre dagar långa internaten stundals försvårar möjligheten att delta.

Forscarskolan bör arbeta aktivt för:

- tydlighet kring vilka krav på delaktighet som gäller för att som doktorand räknas om delaktig i forskarskolans verksamhet.
- långsiktig planering för att doktorander i samtal med handledare i god tid ska kunna ta hänsyn till denna i sina individuella studieplaner.
- att motverka att forskarskolans och lärosätenas olika verksamheter leder till negativ stress för doktoranderna.

Kommunikation

Det finns en uppfattning från såväl doktorander som handledare att kommunikationen inom forskarskolan fungerar ganska väl. Det finns samtidigt en del kritik. Stundtals förekommer utskick i Nyhetsbrev och på LUVIT som är likartade men inte är med varandra helt överensstämmande vilket kan skapa förvirring. Det efterfrågas således mer Nyhetsbrev och mindre LUVUT-utskick, alternativt enbart LUVIT-utskick. Stundtals upplevs det att informationen inte når ut hela vägen inom nätverket. Särskilt administrativ personal och biträdande handledare nås inte alltid av all relevant information. Forskarskolans hemsida vid Lunds universitet upplevs samstämmigt som undanskymd och behöver lyftas fram tydligare och samtidigt bli mer aktuell innehållsmässigt. Någon form av BOX-funktion efterfrågas av handledarna där aktuella dokument såsom avtal, ramverk, doktorand- och handledarlistor samt nyhetsbrev, liksom alla texter inför internaten, kan samlas och vara tillgänglig för alla i nätverket. Det finns även en efterfrågan att representanter från ledningsgruppen återkommande besöker lärosätena inom samarbetet och presenterar verksamheten. Ett sätt att utveckla nätverket är att regelbundet anordna livesända nätseminarier. Sådan teknik kan även användas i samband med kurser och på så sätt förtäta mötena mellan lärare och kursdeltagare mellan kursens internat.

Forskarskolan bör arbeta aktivt för:

- tydligare kommunikation ut i hela nätverket genom mer regelbundet utkomna Nyhetsbrev.
- att hemsidan ska kunna utgöra ett kommunikativt nav för verksamhet i kombination med någon slags BOX-funktion.
- att ledningsgruppen återkommande verkar ute i samarbetets lärosäten för att informera om forskarskolans verksamhet.
- tekniska lösningar för att exempelvis kunna livesända disputationer, seminarier samt undervisningsmoment i samband med kursgivning.

Internat

Det finns huvudsakligen en utbredd uppfattning hos såväl doktorander som handlare att internaten i dess nuvarande form fungerar påtagligt väl i forskarutbildningen. Särskilt de internationella internaten upplevs givande. Till viss del efterfrågas nya former av internat men bilden är inte entydig. Det som efterfrågas är möjlighet att gå mer på djupet i de texter som presenteras. Till kritiken i samband med internaten hör att det saknas ordentligt utrymme för formaliserat handledning och andra samtal mellan deltagarna. Mer luft i programmet efterfrågas således samtidigt som internaten knappast kan tillåtas att bli längre avseende antalet dagar. Seminariedeltagare som är dåligt pålästa liksom tillfällen med hög frånvaro i samband med särskilt tidiga sessioner uppleva vara ett problem. Från doktorander som kommer från lärosätena utanför Lund upplevs det stundtals vara svårt att få tillträde till alltför slutna grupperingar på internaten vilket lyfts fram som ett problem. Stundtals upplevs seminariekulturen vara tämligen hård mellan deltagarna. Det efterfrågas att internaten planeras så att tillgängligheten för de långväga resande underlättas liksom att internat åtminstone mer än nu är fallet med fördel geografiskt kan placeras längs med stambanen och eller närmare västkusten vilket skulle underlätta för resande från Växjö och Göteborg.

Forskarskolan bör arbeta aktivt för:

- att utveckla internatens seminarier på såväl bredd som djup på ett sådant sätt att forskningsmiljön även fortsatt tas tillvara.
- att internaten struktureras så att aktivt deltagande på sessionerna ökar samt att den kollegiala granskningsprocessen på alla sätt främjas genom en seminariekultur präglad av tanken på den kritiske vännen.
- att mer utrymme finns på internaten för inkluderande möten mellan doktorander från de samarbetande lärosätena.
- att mer utrymme skapas på internaten för möten som främjar forskningsmiljön inom samarbetets nätverk.

Nätverkande

Det nationella och internationella nätverksarbete som forskarskolan bedriver uppfattas som viktigt av såväl doktorander som handledare. De nätverk som skapas mellan doktorander och handledare uppfattas som värdefulla. Internaten ses som synnerligen viktiga för forskarskolans nätverksarbete. Även de kurser som forskarskolan ger, såväl de gemensamma kurserna som temakurser och utökade läskurser är viktiga utifrån ett nätverksperspektiv. Det är tydligt att det första årets gemensamma kurser skapar täta nätverk i mellan de deltagande doktoranderna. Däremot uttrycks att dessa nätverk får mindre möjlighet att fortsätta utvecklas efter det första året. Handledare är generellt mer positiva till etableringen av samverkansytor med internationella lärosäten som York och Bielefeld. Även om samarbetet ses positivt från många doktorander efterfrågas en tydligare diskussion kring på vilka grunder sådana samverkansytor utvecklas i verksamheten. Även skrivbordsbyten ses som viktigare av handledarna än av doktoranderna utifrån ett nätverksperspektiv. Även här behöver forskarskolan bli tydligare med på vilka olika sätt och på vilka grunder olika nätverksprojekt genomförs.

Forscarskolan bör arbeta aktivt för:

- en större tydlighet kring på vilka grunder nationella och internationella nätverk och samverkansytor utvecklas i verksamheten.

Ämnesbreddning/flervetenskap

Det finns huvudsakligen mest positiva erfarenheter av den ämnesbreddning som genomförts sedan ett par år tillbaka. Såväl fördelar som nackdelar lyfts fram. Historikerna är generellt sett positiva till flervetenskapliga perspektiv men varnar för risken att historieämnet får stå tillbaka och ämnesidentiteten går förlorat. Även de nya ämnenas företrädare är generellt sett positiva men varnar för risken att historieämnet blir för dominerande. Handledare från dessa ämnen ifrågasätter till viss del att deras doktorander måste läsa utpräglat historiska kurser såsom den gemensamma teorikursen. Företrädare för de nya ämnena efterfrågar en större möjlighet till inflytande

över verksamheten. På samma sätt som lärosätena utanför Lund upplever föreläsarna för dessa institutioner ett tydligt centrum-periferi förhållande gentemot historiska institutionen i Lund. Det ses generellt sett som positivt att ämnesbreddningen leder till en forskarutbildningsmiljö som tar tillvara på bredden likväl som djupet genom de vidgade perspektiven. Bland doktoranderna i historia påpekas att det även inom ämnet finns tydliga uppdelningar, exempelvis lyfter historiedidaktiker och medeltidshistoriker fram detta och efterfrågar en lyhördhet för deras perspektiv i forskarskolans verksamhet. Ett fortsatt kvalitetsarbete för att utveckla de flervetenskapliga perspektiven i olika ämnena efterfrågas av alla oavsett ämnestillhörighet.

Forskarskolan bör arbeta aktivt för:

- att utveckla de flervetenskapliga perspektiven i mötet mellan de ämnen med historiska perspektiv som ingår i forskarskolesamarbetet.
- att utveckla rum för möten och dialog med föreläsare för de ämnen med historiska perspektiv som ingår i forskarskolesamarbetet.

Internationalisering

Det finns en samstämmig uppfattning bland doktorander och handledare att det internationaliseringsarbete som bedrivs av forskarskolan är av största vikt. Temadagar med internationella gästforskare, doktorandkonferenser, mobilitetsstipendier, de internationella internaten, samt möjligheten till språkgranskning av artiklar, anses vara viktiga inslag i denna verksamhet. Även vikten av medel för att åka på internationella konferenser framhålls. En orsak till att det stundtals tycks vara litet intresse från doktorandhåll kring internationella utbyten av olika slag anges från doktoranderna själva vara tidsbrist. Det är därför avgörande att den typen av verksamhet bedrivs med god framförhållning så att doktoranderna i samråd med handledare kan planera för sådana aktiviteter långsiktigt i de individuella studieplanerna. Handledarna är generellt sett positiva till att ett långsiktigt internationellt samarbete har utvecklats med andra europeiska lärosäten. Även om detta upplevs positivt från många doktorander finns i denna grupp även en kritik mot att detta samarbete kan motverka att andra internationella kontaktytor

etableras. Det är utifrån detta perspektiv av största vikt att forskarskolans ledningsgrupp är mycket tydlig med på vilka grunder sådana internationella nätverk utvecklas och vad det förväntas bidra med i utbildningen.

Forscarskolan bör arbeta aktivt för:

- en större tydlighet kring på vilka grunder nationella och internationella nätverk och samverkansytor utvecklas i verksamheten.
- långsiktig planering för att doktorander i samtal med handledare i god tid ska kunna ta hänsyn till denna i sina individuella studieplaner.

Handledning

Det finns en uppfattning bland doktorander och handledare att de senare är viktiga och bör tas omhand bättre av forskarskolan. Det är av största vikt att information når ut till alla handledare. Särskilt de biträdande handledarna uppger att de inte känner sig inkluderade i den verksamhet forskarskolan bedriver. Under det första året av doktorandens utbildning bör de biträdande handledarna göras delaktiga i en högre utsträckning än nu. Särskilda aktiviteter i form av handledardagar och/eller handledarinternat bör arrangeras för att skapa en ökad dialog om handledning i denna grupp. Representanter för forskarskolans ledningsgrupp bör på samma sätt besöka handledarkollegierna i de lärosäten som ingår i samarbetet och informera om forskarskolans verksamhet. Information om verksamheten skulle på sätt även nå den grupp av potentiella handledare som annars står utanför informationsflöde som riktas till de som handleder doktorander för tillfället. Forscarskolan kan även med fördel ta initiativet till en konferens på nationell nivå om "den goda forskarutbildningen". Från handledare framförs en önskan att samarbetsrådet ska ta en mer aktiv roll när biträdande handledare ska utses. En uppdaterad lista över tillgängliga handledare inom forskarskolans nätverk bör finnas inför varje nyintagning av doktorander. Samtidigt finns det hos doktorander och handledare även uppfattningen att det är en svårighet att ha en biträdande handledare som inte finns i den egna miljön. Utrymme för handledningsmöten mellan doktoranden och den biträdande handledaren bör uppmuntras av forskarskolan.

Forskarskolan bör arbeta aktivt för:

- att handledare och biträdande handledarna görs mer delaktiga genom att inkludera dessa mer i informationsflöde och verksamhet för att bland annat motverka doktorandernas stress.
- att de biträdande handledarna görs mer delaktiga under det första året av den handledda doktorandens utbildning.
- att särskilda handledardagar och/eller handledarinternat genomförs.
- att listan över tillgängliga handledare uppdateras och görs tillgänglig inom nätverket inför varje nyintagning av doktorander.

Doktorandinflytande

Doktoranderna har inflytande i forskarskolans verksamhet genom: 1. Representanter i samarbetsrådet (en för varken lärosäten varav två med rösträtt); 2. De utvärderingar som kontinuerligt görs av all kärnverksamhet. Såväl doktorander som handledare uppfattar att det finns ett inflytande. Samtidigt finns kritiska röster som uttrycker uppfattning att framförda synpunkter inte får något gensvar ifrån forskarskolans ledning. Det finns även en uppfattning bland doktorander att det finns en snedfördelning i inflytande, där doktorander i Lund har ett betydligt större inflytande. Särskilt i samband med frågan om ny verksamhetsansvarig uttrycks ett missnöje från doktorander på andra håll inom samarbetet än i Lund. Det finns även missnöje i hur biträdande handledare utses av samarbetsrådet. Att det inte är samarbetsrådet som utser de biträdande handledarna utan endast diskuterar och ger lärosätena förslag på alternativ visar att det finns en brist i kommunikationen kring forskarskolans organisation. En sådan kommunikation om organisation, ansvarsfördelning och verksamhet är viktig. De dialogmöten som införts under 2016 mellan ledningsgrupp och doktorandrepresentanter (från hela samarbetet) är ett viktigt sådant steg. Det är även av vikt att forskarskolans ledning tydligt förmedlar på vilket sätt doktorandernas synpunkter i samband med utvärderingar, samarbetsråd och dialogmöten har diskuterats och vad detta har lett fram till.

Forskarskolan bör arbeta aktivt för:

- att en tydlig organisationsplan med ansvarsfördelning tas fram och förmedlas ut i verksamheten.
- att resultaten av diskussioner kring doktoranderna synpunkter i samband med utvärderingar, samarbetsråd och dialogmöten når ut.

Arbetsmarknad

Det finns olika uppfattningar hos doktorander och handledare kring arbetsmarknadsperspektiven. En del menar att tiden efter disputation inte är något som utbildningen ska ge utrymme åt. Andra menar att dessa perspektiv är av största vikt i en utbildning. Såväl karriärmöjligheterna inom som utanför akademien är av vikt att lyfta fram menar de som är av den senare uppfattningen. Forskarskolan har sedan uppstarten arbetat aktivt med arbetsmarknadsfrågor genom sådant som temadagar och alumnikvällar. Det stora flertalet av såväl handledare som doktorander är av uppfattningen att detta även fortsättningsvis är någon som forskarskolan bör satsa på.

Forskarskolan

- att även fortsatt lyfta arbetsmarknadsperspektiven under utbildningen.

Utbildningens kvalitet

Det framstår tydligt i resultatet från såväl de utvärderande samtalen som i enkätundersökningen att det stora flertalet av doktorander, handledare och alumner anser att forskarskolan bidrar till en god forskarutbildning. De nationella och internationella forskningsnätverk som forskarskolesamarbetet medför för de deltagande doktoranderna, lärarna och handledarna är viktiga.

Samtidigt som verksamheten bedöms vara av hög eller mycket hög kvalitet finns det områden med utvecklingspotential.

Sammantaget bör forskarskolan således arbeta aktivt för:

- att öka delaktighet och motverka utanförskap i forskarskolans doktorandgrupp oavsett lärosäte eller ämne.

- att motverka att forskarskolans och lärosätenas olika verksamheter leder till negativ stress för doktoranderna.
- att i än högre grad än idag inkludera handledare och biträdande handledare i forskarskolans verksamhet samt genomföra särskilt riktade aktiviteter till dessa för att stärka deras delaktighet.
- att på olika sätt uppmärksamma inom akademien rådande och negativt upplevda normerande samtalsordningar.
- tydlighet kring vilka krav på delaktighet som gäller för att som doktorand räknas om delaktig i forskarskolans verksamhet.
- långsiktig planering för att doktorander i samtal med handledare i god tid ska kunna ta hänsyn till denna i sina individuella studieplaner.
- tydligare kommunikation ut i hela nätverket genom mer regelbundet utkomna nyhetsbrev.
- att hemsidan ska kunna utgöra ett kommunikativt nav för verksamhet i kombination med någon slags BOX-funktion.
- att ledningsgruppen återkommande verkar ute i samarbetets lärosäten för att informera om forskarskolans verksamhet.
- tekniska lösningar för att exempelvis kunna livesända disputationer, seminarier samt undervisningsmoment i samband med kursgivning.
- att utveckla internatens seminarier på såväl bredd som djup på ett sådant sätt att forskningsmiljön även fortsatt tas tillvara.
- att internaten struktureras så att aktivt deltagande på sessionerna ökar samt att den kollegiala granskningsprocessen på alla sätt främjas genom en seminariekultur präglad av tanken på den kritiske vännen.
- att mer utrymme finns på internaten för inkluderande möten mellan doktorander från de samarbetande lärosätena.
- att mer utrymme skapas på internaten för möten som främjar forskningsmiljön inom samarbetets nätverk.
- en större tydlighet kring på vilka grunder nationella och internationella nätverk och samverkansytor utvecklas i verksamheten.
- att utveckla de flervetenskapliga perspektiven i mötet mellan de ämnen med historiska perspektiv som ingår i forskarskolesamarbetet.

- att utveckla rum för möten och dialog med föreläsare för de ämnen med historiska perspektiv som ingår i forskarskolesamarbetet.
- att handledare och biträdande handledarna görs mer delaktiga genom att inkludera dessa mer i informationsflöde och verksamhet för att bland annat motverka doktorandernas stress.
- att de biträdande handledarna görs mer delaktiga under det första året av den handledda doktorandens utbildning.
- att särskilda handledardagar och/eller handledarinternat genomförs.
- att listan över tillgängliga handledare uppdateras och görs tillgänglig inom nätverket inför varje nyintagning av doktorander.
- att en tydlig organisationsplan med ansvarsfördelning tas fram och förmedlas ut i verksamheten.
- att resultaten av diskussioner kring doktoranderna synpunkter i samband med utvärderingar, samarbetsråd och dialogmöten når ut.
- att även fortsatt lyfta arbetsmarknadsperspektiven under utbildningen.